Od stopnice do stopnice, onstransko delo Oscarja Buscha.

V nadaljevanju boste našli popolnoma edinstveno in zelo zanimivo pripoved duše iz onostranstva o njenem pomembnem nastanku, ki se je vleklo čez več njenih preteklih zemeljskih življenj in razdobij onostranstva, in kar se tudi nazorno z notranjo povezanostjo med posameznimi razdobji skupno pokaže. Od srca vam želimo veliko veselja pri branju.

IZ UBOŠTVA V SREČO

Sporočilo iz onostranstva

Spremna beseda

Ta knjižica opisuje v letu 1906 dano naznanilo Oscarju Buschu iz onostranstva. To je resničen dogodek, ki v poglobljeni obliki opisuje vzdigovanje človeka po imenu Wolfgang preko različnih zemeljskih življenj in onstranskih obdobij:Wolfgang je dedič premožnega trgovca. Čeprav je zaročen z ljubeznijo iz mladostnih let, Gerdo, se oženi z bogato Gertrudo, ki pa se kmalu izkaže za hinavsko soprogo. Oba začneta živeti površno življenje z opojnimi veselicami in igrami na srečo, navkljub znamenju bližajočih se katastrof:Posel gre slabo, razni kvartopirski dolgovi so obremenili premoženje in veriga nesrečnih dogodkov je končno pripeljala do razpada te premožne trgovske hiše. V sili je šlo celo tako daleč, da si je Gertruda z umorom svojega brata in očeta prisvojila dediščino, kjer ji Wolfgang služi kot pomočnik. Vendar Gertruda z dediščino odide in zapusti finančno ugonobljenega Wolfganga v njegovi skrušeni vesti. Končno on ne najde nobenega drugega izhoda več, kakor da si vzame življenje.

Vendar mora Wolfgang po telesni smrti na svoje največje presenečenje na oni strani ugotoviti, da s tem njegovo življenje ni končano. Spet se je znašel v ubogem stanju, mučen od zmedenih, strašnih spominov, ter zatohlih vtisov. Pomoč najde pri usmiljenem bitju imenovanemu Akab, pomočniku v onstranstvu, ki za njega skrbi in ga poduči. Kasneje sledi za Wolfganga zelo zanimiv razplet, spet sreča prejšnje prijatelje, se uči dajati pomoč drugim, ter da daje podporo tem, katere je prej oškodoval.

Končno prispemo do točke, ko je Wolfgangu milostno ponujeno novo zemeljsko življenje, da tam ta nekoč nakopičeni »samozakrivljeni balast« zopet odpravi. V napeti drami bo podana čudovita usoda tistih dogodkov, in kakor tam na videz slučajno spet sreča prejšnje prijatelje in znance, tako pride do presenetljivega razpleta teh usodnih zapletov. Pri branju te knjižice se lahko ti pripetljaji podoživijo skoraj od blizu in se potem izve, kaj je pravzaprav smisel tega oznanila: Vso Božjo pravičnost in obenem neštete milostne možnosti, ki jih vsak človek v svojem življenju prejme; mora le-ta prepoznati in se potruditi, da dojame resnično življenjsko zmoto, kar je pravzaprav podlaga po odrešenju stremečega človeka.

To delo, ko ga enkrat vzamete v roke, zagotovo ne boste tako hitro položili iz rok, to knjižico polno napetosti, polno človeških slabosti in njihovih posledic, to zgodovino, ki pripoveduje, da pravičnost in predvsem resnična ljubezen vedno navsezadnje zmagata.

Ljubezen je največja sila tako v nebesih, kakor tudi na zemlji

Uvod

JAZ vam imam še veliko za povedati, vendar tega sedaj še ne morete prenesti. Ko pa bo prišel Duh Resnice, vas bo popeljal v vso Resnico (Janez, 16,12-13). Te besede je nekoč govoril Sam GOSPOD BOG v JEZUSU KRISTUSU Svojim učencem, ter s tem oznanil, da nam bo tudi kasneje podaril nadaljnja Odkritja. Takšna nadaljevanja Odkritja ali Razodetja, podana in navdihnjena od Samega GOSPODA BOGA, ležijo torej pred vami.

V vseh biblijskih časih so nenehno obstajali preroki in poslanci Boga, ki so ljudem oznanjevali Sveto Besedo in Voljo GOSPODA, in so zapisali vse od prvega začetka človeškega rodu, vso časovno zaporedje Starega in še več Novega Testamenta, da vtisnejo Svete Besede GOSPODA BOGA. In enako se dogaja tudi v današnjem času, da se STVARNIK vseh stvari, razkriva preko od Njega Samega izvoljenih in pripravljenih človeških src, da oznanjujejo Njegovo Sveto Besedo in Njegovo Voljo. Da, že v času delovanja teh apostolov je bilo napovedano, da se bo to nekoč celo v posebni meri in obsegu zgodilo: In zgodilo se bo v poslednjih dneh, govori Bog: Razlil bom svojega Duha čez vse meso, in prerokov ali bodo vaši sinovi in vaše hčere in vaši mladeniči bodo gledali videnja in vaši starci bodo sanjali v sanjah. Tudi čez svoje služabnike in čez svoje dekle bom v tistih dneh izlil svojega Duha in bodo prerokovali. (Apostolska dela 2,17-18).

Te strani razumite kot povabilo Nebeškega Očeta, da se Njegova navzoča Sveta Beseda sprejme in se Mu pustite voditi iz te raznovrstne navidezne brezizhodnosti današnjega stanja sveta, v nov čas resničnega miru, pravičnosti, pomenljivega, harmoničnega življenja in višjega, srečnega zakona in družinskega življenja. Če torej dvome nosite ali ne, je najbolje, da prej prinesete vaše srce pred GOSPODA, ter prosite: Naj občutim, o GOSPOD, če si to TI, ki si to Besedo tu vtisnil, in me pusti to tako razumeti, kakor bi Ti to hotel.

Če imate še nadaljnja vprašanja bomo veseli, če stopite z nami v stik. Od srca vam želimo odprto srce in mnogo veselja in blagoslov pri vašem nadaljnjem bivanju na naših straneh.

Naslednja besedila so izvlečki iz GLAS GOSPODA 2001 in Bodo objavljena s prisrčnim dovoljenjem Svetlobnega Kroga Kristusa e. V.

Poželenje po dobičku je korenina marsikaterega zla

To resnico, ki sem se jo na žalost prepozno in edino preko zmot osebnega doživetja naučil ceniti, želim postaviti kot geslo za naslednje pripovedovanje o mojih napačnih korakih, o mojih skrbeh in trpljenju, o mojih bitkah in mojemu poganjanju, ki me je iz ponižanja zopet zravnalo, kamor pa nekoč nisem pahnil samo samega sebe, temveč tudi še drugo bitje, ki je moralo še bolj kot jaz zaradi tega trpeti.

Kako nenavadno je gledati nazaj v preteklost, ki leži tako daleč za menoj, da bi jo prav rad pustil mirovat - blagoslov je, ko to uspem -, v spominu, ki je že dolgo tega zatonil v pozabo, vendar se lahko še v bleščeči luči resnice po svobodni volji pokaže; spomini, ki so tako pomembni, tako grozljivi, da še sedaj učinkujejo kot tesnobna mora v grozovitih sanjah, v katerih bi kdorkoli hotel živo zakričati, ne da bi mu to uspelo.

Zakaj torej kličem te slike v spomin, ki kot blede in udrte oči pred menoj stopijo in buljijo v mene. Zakaj?

Ne pripadam tistim, ki se radi naslajajo ob svojem osebnem trpljenju, prav nasprotno, vesel sem in hvaležen, če se od njega obrnem. Zaradi mene nočem te slike zopet prebuditi; ne, one naj služijo drugim večnim pohodnikom za opozorilo in kot razlaga. Sam sem si to naložil kot kazen, da te spomine izročim vsakomur, ki hoče brati te vrstice, ter je vseeno, ali bodo to knjigo pospremili s posmehljivim skomigovanjem ali pa jo bodo odložili iz rok ob sunku v srce.

Moje življenje ni bilo nikakršen napet roman. Želim samo označiti nekatere izvlečke teh osebnosti, katere sem nekoč predstavljal; te značaje lahko potem svobodno sami dopolnite. Želim vas voditi skozi labirint teh spominov.

Naj vam bo v vednost, da se to, kar vidite, ni zgodilo včeraj, temveč da leži več kot sto let (napisano približno 1910) med takrat in sedaj.

1. Poglavje

Pred nami vidimo mladega moškega, sina uglednega in premožnega državljana, lastnika velike veletrgovine, ki je pripadala več rodovom iste družine in je neprestano rasla v moči in obilju. Wolfgang naj bi jo nekoč podedoval od očeta in naprej vodil tradicijo rodu. Užil je dobro vzgojo in se je pred kratkim vrnil iz daljšega potovanja v tujini, kjer je bil pri mnogih poslovnih prijateljih svojega očeta slavljen gost. Sedaj naj

bi zavzel ta njemu pripadajoči prostor kot desna roka lastnika trgovske pisarne in nato bi po očetovi želji nadaljeval z lastnim gospodarjenjem.
Ima pa sestrično, kodrasto plavolaso Gerdo. Samo 2 leti je mlajša od njega, ta pravkar razcvetela roža. Njeno celotno osebo prevevajo nepremagljivi čari polni ženske duše. Skupaj sta odraščala in nič ni bilo naravnejšega, kot da si drug drugemu obljubita zvestobo, še preden Wolfgang odpotuje v svet. Ampak ta zaobljuba je bila dana na skrivaj.
Torej je on spet doma. Na zunaj ni mogel nihče na njemu opaziti spremembe, razen da je postal mož in pridobil več izobraženosti. Toda Gerda v njem nič več ne prepozna starega Wolfganga; nekaj tujega je prišlo vanj, pred čimer zadrhti v notranjosti duše. Nič več ji ni nasproti prišel z zaupljivostjo; sedaj leži nekaj prisiljenega v njegovemu obnašanju.
Ali je mogoče v zadnjih dveh letih pogledal v temnejše oči kot so njene? Ali ima mogoče neko...? Ali je županova hčerka, črno nakodrana, zvijačna Gertruda, najbogatejši dedič tega mesta, nanj napravila že tako močan vtis, da on...? Ali je mogoče to samo nekakšen strah, ki ga obvladuje, ko je ob svoji vrnitvi v njej našel žensko, ter nič več otroka, s katerim se je nekoč igral in poskakoval...?
Takšne misli in tuhtanje si je v svoji kamrici zadajala Gerda, v tistem pribežališču, ki ji je bilo ponujeno v hiši bogatega strica, brata njenega očeta, ko je njena oba starša bolezen skoraj istočasno ugrabila. Ona sede šiva in njene misli letijo z iglo kot za stavo sem ter tja, med upanjem in zaskrbljenostjo. Poizkuša si iz glave izbiti te neumnosti, vendar zaman; brž ko njene oči padejo na pismo, ki leži pred njo na mizi, se ji vse povrne nazaj.
»Tisti, kateremu si podarila svoje srce, ti je postal nezvest, on ljubi drugo«.
Tako se glasijo brez srčne besede - brez podpisa. Gotovo je hudobija ali tudi nevoščljivost nekoga narekovala te besede, o tem ni dvoma, toda kdo jih je potem napisal? - Da ne drži, kar je tam napisano, to verjame.
Nekdo potrka.
Ona vtakne pismo v torbico, ki jo nosi na pasu in gre,da odpre.
- Ah, ti si Wolfgang - bežna rdečica je pokrila njena lica - pridi noter in se usedi. Mislila sem že, da ne najdeš več mojega mirnega kotička.
- Kako moreš reči kaj takega, je bil zmeden odgovor. Saj veš, da sem imel od moje vrnitve doslej tako veliko za opraviti. Kljub temu sem si vzel eno uro, da z mojo malo sestrično poklepetam, če nisem prišel v preveč neugodnem trenutku.
»Mala sestrična«, te besede so jo zadele kakor zbodljaj noža. Ona ne odgovori. On se nemirno premika po sobi sem in tja, in potem pride brez ovinkov z besedo na dan.

- Ti veš, da sva se midva pred mojim odhodom zaobljubila...
- Ni me potrebno spominjati na mojo zaobljubo, ga je ona prekinila nekoliko hladno.
- Ampak midva sva se zaobljubila tudi, da to obdrživa skrito in to sem jaz tudi storil.
- Jaz tudi, odgovori ona mirno.
- Torej, moj oče hoče, da se poročim in si ustvarim svoj dom.
- Ti je mogoče izbral tudi žensko? Šivanka je letela nervozno čez delo sem ter tja.
- Da.
- In ti?

On nič ne odgovori. Nekaj časa mučno molčita. Ona potegne ven pismo in ga izroči njemu.

- Je to res, kar tam stoji? Wolfgang! Wolfgang! Odgovori mi odkrito. Ona izbruhne v ihtenje, jokanje se ji zatakne v grlu.
- Kdo je to napisal?
- Ne vem. Včeraj je to pismo prišlo. Toda odgovori mi, je to res?
- To sedaj ni pomembno, odvrne on omehčano. Vedno sem te ljubil kot sestro, mislil sem tudi nekoč na to, da lahko... Ampak sedaj se vprašujem, kaj naj odgovorim mojemu očetu. Ti veš, da se z njim ni za bosti.
- In ti prideš k meni, da od mene dobiš nasvet? Ubogi Wolfgang! Velike solze se svetlikajo v njenih očeh, medtem ko se usta uležejo v trdo gubo. Ali ne čutiš, kako beden stojiš sedaj pred menoj? Vprašuješ me za nasvet, kot da bi zaobljubo, ki si mi jo dal, moral prekiniti? S tvojim vprašanjem si jo že prekinil. Med nama je konec. Pojdi in bodi srečen z Gertrud - če je to ona - če je to mogoče, je k temu dodala skoraj brez glasu.

On gre osramočen iz sobe.

To je bila moja prva velika napaka, ki sem jo ves onemogel storil kot Wolfgang, to sem bil namreč jaz; in to ni bila moja zadnja. Za seboj je povlekla še druge, padec za padcem.

Leto kasneje sem bil poročen z Gertrudo, tisto tujo žensko, ki me je tako popolnoma obvladovala, s tisto črno vilo, ki mi je tako globoko v dušo zabila svoje kremplje. Vzel sem jo zaradi denarja, vendar ona ni mogla v meni nikoli prebuditi nežnega občutka. Tisto malenkostno ljubezen, ki jo je bila zmožna moja sebična narava, sem dal moji ubogi sestrični; vendar je bil v meni močnejši glas pohlepa po dobičku, kakor tisti od srca. Ravnal sem kot siromašen strahopetec, zapustil sem njo, njo, mojega svetlobnega Duha, ki bi me zagotovo povlekel k sebi navzgor, prav tako zagotovo, kakor me je, ubožca, ona druga vedno odvlekla globoko navzdol.

Poroka je bila sijajna. Vsi, ki so v starem mestu Hansen uživali ugled, so bili

povabljeni. Samo Gerda je manjkala, obležala je z veliko temperaturo, ki jo je za dolgo časa priklenila na bolniško posteljo in za vedno pokopala njeno nežno zdravje. Potem je šla proč od njenega krušnega očeta in si služila svoj kruh s šivanjem.

V začetku nama je vse dobro uspevalo. Moj oče je kmalu umrl in jaz sem postal šef podjetja. Živela sva zelo čudovito in polnila notranjo praznino z razgrajajočim praznovanjem. Prav nič kaj pogostokrat nisva sedela z roko v roki, bilo je kot da naju notranji občutek opominja, da naj bi se izognila zbližanju. Toda včasih pa se ni dalo več drugače. Ob takšni priložnosti

- pravkar sva sedla k mizi - sem začel govoriti o Gerdi. Moja žena poskoči in jo začne zasramovati.

- Ne govori mi nič o tej hinavki, je rekla, tega ni vredna.

- Ti si krivična, odgovorim, Gerda je dobro dekle.

- Ali te ni sram, nekaj takega meni reči, vpije ona. Ali misliš, da ne vem nič o zvijačah, katere je kovala, da naju razdruži. Ali misliš, da ne vem, kako te je hotela ujeti z njenimi solzami in z njenimi nežnimi objemi. V začetku ji je tudi uspevalo - da, jaz vem, da sta bila vidva skrivaj zaročena - toda bila sem bolj pametna kot ona, položila sem takšno mino, ki to nežno vez prestreli. - Ha ha!

- Si mogoče ti pisala njej anonimno pismo, kjer piše, da ljubim drugo?

- Da, moj fant, to se imaš meni zahvaliti, ker to je dalo stvari drugačen obrat, ker si ti tam stal kot eden bedak in nisi vedel, h kateri te vleče. To šahovsko potezo proslaviva s kozarcem našega najboljšega rdečega vina. Hej! Ona pokliče hišnega mojstra, jaz pa sem se dvignil. Čezme je šel takšen občutek ostudnosti, da nisem nikoli pred tem kaj takega prepoznal in vseeno sem bil prestrahopeten, da bi se bolj potegnil za mojo sestrično. Bil sem kakor bedna bolha, namesto da bi se podal v boj za njeno obrambo. Ah! Imel sem že mnogo takšnih ponižanj na vesti in po vsaki je njena oblast rasla še močneje nad menoj.

* * *

Moja mati je umrla, ko sem bil star samo nekaj let, toda imel sem mamino prijateljico, staro Dorchen, mojo nekdanjo dojiljo. Bila je edina, ki mi je govorila resnico in me opozarjala pred življenjem, ki sem ga živel. Zvesta duša! Ni je bilo strah, govoriti slavnemu denarnemu mogotcu v brk, če je mislila, da je to potrebno. Do nobenega drugega človeka nisem občutil tolikšnega spoštovanja in navezanost hkrati. Tudi Dorchen je imela nekakšno oblast nad menoj, toda Gertrud je bila močnejša. Dorchen je ni mogla prenašati, zaradi tega ni nikoli prišla v našo hišo, temveč me je poiskala v trgovinski pisarni, od začetka bolj pogosto, kasneje vedno

bolj redko.
- Nekaj bi rada njih prosila, je nekoč rekla. Vedno me je onikala.
Mislil sem, da gre za nekakšno naklonjenost, ki jo hoče izprositi za sebe in sem imel zaradi tega odgovor že takoj pripravljen.
- Kar hočeš, ljuba Dorchen, lahko dobiš, to ti zagotavljam.
- Naj oni ne obljubijo nič več kot to, kar oni morejo izpolniti, je rekla. Njih hočem prositi, da v njihovemu domu sami vzamejo v roke vajeti in jih ne predajo gospe Gertrud, ker ta krmari v prepad.
- Dorchen, odgovorim malo strogo, te stvari naj te ne brigajo.
- Kako, naj me ne zanima, če gredo oni v pogubo? Tiče me se toliko, kot moja duševna blaženost.
- Oprosti, ljuba Dorchen, vem, da hočeš dobro z menoj, ampak...
- Oni so napravili krivico, ko so gospodično Gerdo odvrnili od sebe in vzeli tisto drugo - kakor meč je to predrlo dušo - toda sedaj morajo torej oni nositi posledice tega in poizkusiti, da od njih postane gospod. Naj bodo mož in gospodar v svoji hiši, drugače ga ona povleče v propad. Imam zle slutnje in moram njih opozoriti.
Ta dobra Dorchen! Ona me je bolje poznala kot sam sebe, toda njeno prijazno svarilo je odzvenelo, ne da bi pustilo najmanjšo sled, dobil pa sem nekakšen strah pred Dorchen, ki ga pred tem nisem nikoli poznal. Vendar, kolikor se je vpliv Dorchen na mene manjšal, toliko močnejši je postal vpliv Gertrude. Znala me je tako dobro voditi, ker je bila tako bistra, kakor tudi močna.
Z Gertrud nisva imela otrok. Hiša je bila prazna, razen nekakšnih zajedavcev in turistov. Mene pa to ni nič zanimalo. Moja žena mi ni nič pomenila, vendar se nisem mogel otresti njene moči.

* * *

K hiši so kmalu prišle tudi zunanje nezgode. Posel je postal slab. Ena izmed naših največjih ladij, ki je bila usmerjena domov, z dobrim tovorom iz Indije, se je pri Madagaskarju pogreznila z vsem, kar leze in gre.
Neka druga dvojna jadrnica, ki je bila natovorjena z žitom, je bil predrta tako, da je komaj dosegla naslednje angleško pristanišče, ker je bil tovor poškodovan, je bil tudi prodan pod ceno. Začel sem špekulirati v drugih poslovnih podružnicah, ki niso pripadale našemu podjetju. V upanju na nedovoljen dobiček, sem se spustil z nekimi Židi v en manj pošten posel, ter sem bil opeharjen in sem zaradi tega nosil oboje, škodo in tudi sramoto. Moj ugled in hkrati moja kredibilnost sta se začela opotekati.
Moja žena, ki je neprenehoma potrebovala vedno več denarja, zaman pa za to

prosila svojega očeta, mi je ukazala, da poizkusim srečo v igranju. Sprva sem imel srečo in nisem domov kot dobiček prinesel nepomembne vsote. To me je tako spodbodlo, da sem kmalu postal strasten igralec. Zanemaril sem posel, in sem preživel moj čas v najslabši družbi, izgubljal sem večji dobiček za drugim, si sposojal pri oderuhih in sem kmalu stal na robu prepada.

Neke noči sem prišel na pol pijan in obupan iz kluba domov. Izgubil sem veliko vsoto, katero sem si dan prej izposodil, da bi z njo poravnal drugo izgubo. Doma je bila še luč v salonu. Vstopim noter. Moja žena je sedela na stolu pri igralni mizi, obkroženi z nekimi mladimi prismojenci, ki spadajo k aristokraciji tistih mest, z velikim kupom denarja pred seboj. Moja pijanost mi je dala moč, ki jo drugače nisem imel.

- Moja gospoda, sem rekel, ne pustim, da mojo hišo sramotite s tem, da iz nje delate igralnico. Upam, da me razumete, če vam zaželim lahko noč.

- Moja žena je postala bleda od besa. Takšen ton od mene še nikdar ni slišala. Presenetilo jo je tako, da nekaj časa ni mogla dati od sebe niti besedice. Toda končno je prodrla nevihta z nalivom zaničevalnih besed, ki jih nočem zopet omenjati. Njeni gostje so se medtem dvignili in drug za drugim odšli, ne da bi rekli besedo.

Torej sva ostala sama. Nevihta se je polegla, vendar je še vedno odzvanjala v najinih mislih. Enkrat sem udaril po mizi in je skoraj to izgledalo tako, kot da je mojo ženo tako pretreslo, da je proti meni ubrala čisto drugačne strune. Še danes mi pri tem ni jasno, če je bilo to zaigrano ali odraz njenega razpoloženja.

- Usedi se tu in se odprto pogovoriva, je rekla s skoraj prijaznim glasom.

Sledil sem avtomatsko, bil pa sem začuden, kako naj si razlagam to spremembo pri njej.

- Veš, nadaljuje, da denar nujno potrebujem, ti pa mi v zadnjem času nisi mogel nič dati in preveč sem ponosna, da bi zanj prosila mojega očeta, potem ko me je že enkrat zavrnil. Ne smeš se čuditi, da se zanimam za enak pomožen vir, kakor ti. Zagotavljam ti, da bom imela več sreče pri teh igrah, je k temu dodala s porogljivim nasmehom. Kajti tako ne more več iti naprej. Če nekaj dobim,izgubiš ti še toliko boli. To igranje moraš zavrniti. Slišiš! To igranje moraš opustiti! Nimaš takšne hladnokrvnosti, ki je potrebna za dobiček, kakor jaz.

- Sama si zahtevala od mene, naj grem igrati, sem ji ugovarjal.

- Da, vem. Toda sedaj vidim, da temu nisi dorasel.

Njene besede so me tako prizadele, da sem se naenkrat pred njo počutil osramočen. Torej sem zopet obstal pod njenim močnim vplivom, in v notranjosti čutim, da si odslej ne bom več upal igrati.

- Midva se morava ozreti po drugi rešitvi, je šla dalje, ker domači ugled se mora

obdržati - za vsako ceno - me razumeš? Ali imaš kakšen predlog?
Priznati moram, da nisem nikoli bil tako brez glave, kot prav v tistem trenutku. Gledala je prav skozi mene, in verjamem, da se je pri sebi veselila moje nemoči in oblasti, ki jo je spet pridobila nad menoj.
- Kakšna je sedaj tvoja bilanca, je vprašala. Ne mislim samo na te stiske jutri in pojutrišnjem, v katerih sva in iz katerih morava priti za vsako ceno; mislim na tvoj celoten račun v celoti.
V tem trenutku sem postal trezen in sem potem omenil veliko vsoto, ki še vedno ni bila dovolj.
- To je veliko denarja, je rekla ona hladno. Dolgo je sedela nepremično in v tišini. Tudi jaz nisem nič rekel. Nastopila je mučna tišina; dobro se spominjam, kako sem tam sedel in štel tiktakanje ure.
- To je približno premoženje, ki ga bo moj oče nekoč zapustil, je k temu dodala s tihim glasom -, kot da govori sama s seboj. On je sedaj že prileten, star, in slab, njegova astma je v zadnjem času postala še močnejša, ne bo več dolgo živel. Toda - sedaj se njen glas zniža skoraj do šepeta - jaz nisem edini dedič. Samo polovica pripada meni. Karl Georg, moj mlajši brat, tisti norec, pozneje rojeni, je tudi še dedič z menoj. O! Če bi jaz... ona dvigne pest, ter jo zopet oslabelo spusti na kolena.
- Si slišal, je poskočno dodala k temu, da Karl Georg hrepeni hoditi po svetu. On je v takšnih letih, kjer se začne uveljavljati vikinška volja. Ha ha! Kakšen Viking s čvrstimi členki in mehkim mozgom. Toda pusti ga potovati... Ali ga ne bi mogel- ona izdihne tiste besede komaj slišno - spustiti na tvojo ladjo, ki gre v Vzhodno Indijo? Ti me vendar razumeš? Saj veš, da tista ladja potem ne bo nikoli prišla na cilj.
Hudičeve misli, ki lahko nastanejo samo v glavi kot je njena. Kako so mogle vstopiti v mene? Ali sem že tako globoko padel, da sem stal brezvoljen v oblasti te ženske? To mi po vsem, kar sem trpel, še strašno razbija po možganih, če se ti neprijetni spomini v meni spet prebudijo.
Torej »Wotan«, majhen, stari, neuporabni trijambornik, ki je že pred mnogimi leti potoval okoli sveta, je bil pripravljen za potovanje po svetu, in kabina poleg kapitanove je bila opremljena še posebno udobno. Karl Georg je šel na krov, toda ladijske podgane so šle na kopno. S polnimi jadri spolzi stari Vzhodno Indijski popotnik iz pristanišča. S krme je pomahal klobuk v slovo in že ga ni bilo več.
Po nekaj tednih je prišlo obvestilo, da je prevrnjeno ladjico, ki nosi na premcu ime »Wotan«, naplavilo pri Brestu na kopno, ne da bi kdo preživel.

*** * ***

Kmalu za tem je umrl stari župan, oče moje žene, govorilo se je, da od žalosti za svojim sinom, toda razširile so se nejasne govorice, da naj bi umrl zaradi močnih želodčnih krčev in strahotnega bruhanja. Kako je bilo s tem, ni bilo nikoli odkrito. Nihče ni mogel biti sumljiv, in nihče se ni upal nikogar obtožiti. Imel sem svoje osebne pomisleke, vendar sem premišljeno molčal, da mu je moja žena dala za popiti strup.

Tako sva bila midva rešena. To je imelo za ceno to, kar je še ostalo od mirne vesti dveh ljudi, vendar naj bi obnovilo staro domačijo. Nihče ni vedel, koliko je imel stari vladoželjni župan v svoji skrinji zakladov skritega, toda vsi so soglašali, da bi moralo biti tam veliko premoženje. Torej se bo to sedaj pokazalo. Med običajnimi slovesnostmi je bila v prisotnosti moje žene in moji, denarna omara odprta in vsi zaboji in skrinje v velikem župnijskem stanovanju od podstrešja do kleti, toda vsepovsod je bilo prazno ali skoraj prazno. Nekoliko vreč zvenečega drobiža in neki vrednostni papirji manjše vrednosti, to je bilo vse, kar seje našlo. Toda on ni nič posedoval in kam je vse to izginilo, se ni nikoli razrešilo.

Nekaj dni potem je izginila moja žena, ne da bi pustila kakršnokoli sled. Ker jo iz različnih vzrokov nisem želel nazaj, sem razširil govorico, da se je odpravila na daljše potovanje da bi omilila bolečino žalovanja za očetom in bratom.

* * *

Zaprl sem se v mojo sobo in sem hodil kot zaprta zver v svoji kletki gor in dol, prepuščen strašnemu strahu. Bil sem uničen, osramočen, in ta ponosna domača trgovina, ki je tu stala že generacije našega rodu, je ležala podrta pri mojih nogah. In vse to je bilo zaradi mojega lastnega delovanja. In to ni vzelo niti mojih petnajst let. Še slabše kot vse drugo pa je bil glas v meni, ki je klical: Morilec! Njega prej nisem slišal. Tako dolgo dokler sem bil pod vplivom tega demona, nisem občutil nobenega obžalovanja, nobenega očitanja vesti. Bilo je, kot da je vso krivico, tudi to mojo, morala nositi na njenih ramenih. Toda sedaj – sedaj sem bil prost, sedaj je tudi moja duša dobila govorico, in obtožbe, ki jih je vzdignila proti meni, so bile uničujoče. Ovijal sem roke, toda v mojih očeh ni bilo nobene solze. Divjal sem, si ruval lase, toda strah se ni hotel odmakniti.

V tem trenutku nekdo potrka na vrata, najprej rahlo, nato glasneje. Zadržal sem dih, kdo naj bi to torej bil? Trdovratno pokašljevanje se sliši skozi vrata.

- Wolfgang! Wolfgang! se sliši nežno žensko klicanje.

Odprl sem. Izčrpana oseba v revni obleki vstopi čez prag.

- Kaj ne prepoznaš več Gerda, tvojo sestrična, tvojo staro ljubezen, se oglasi skoraj brez glasu. Da, jaz sem še bolj spremenjena, odkar sva se zadnjič videla. To je bilo

pred šestnajstimi leti pri pogrebu tvojega očeta, če si me tam sploh opazil. Od takrat me je jetika tako zelo zdelala, da pač nimam več dolgo za živeti.
- Si resnično ti, sestrična Gerda, ki jo imam v spominu tako mlado in lepo? Pridi in se usedi sem in mi reci, kaj te je prineslo k meni.
- Zahvaljujem se ti, dobro mi de, če lahko sedem. Pot do semkaj je bila za mene tako dolga in težavna, najprej strmina in potem še stopnice. Po moji prošnji, me vprašuješ? Da, sumila sem, da ti je v srcu težko, zaradi tega bi ti rada podala roko in ti še enkrat v življenju pogledala v oči.
- Kako veš, da gre meni slabo?
- Wolfgang,vsa ta leta sem ti bila bližje, kot si ti misliš. Ali ne verjameš, da se ne da tistega popolno zapustiti, kar se enkrat zakleni v srce?
- Si prišla, da mi očitaš?
- Kako malo ti veš o ljubezni, če tako vprašuješ. Toda ti nisi nikoli ljubezni gojil ali dal, zato ne razumeš tega, kako se lahko nekoga neprestano ljubi, še posebno, če leži v umazaniji.
- Ali se ti zdi, da sedaj ležim v umazaniji?
- To moraš sam vedeti. Vem, da si šel po napačnih poteh, da si svoj boljši Jaz zatrl, da si podlegel vplivu, ki te je sčasoma potegnil v greh in sramoto, vplivu, za katerega si bil preslaboten, da bi se ga otresel.
- Dovolj! Dovolj! sem zaklical. Čemu vse to? Če me hočeš obtoži ti, vedi, da sebe še bolj obtožujem. Vedi, da nosim v mojih prsih celoten pekel.
- Tudi jaz sem to slutila, in zato sem prišla. Vidiš, Wolfgang, če se ljubi, potem te vleče kot elastiko k temu predmetu tvoje ljubezni. V določenih trenutkih se lahko pogrezneš skoraj v njegovo srce. Vsako vpitje strahu njegove duše je poslanec, ki kliče: »Pridi!« Tako me je klicalo dolge dneve in noči, zaradi tega vem, da ti je težko, in zatorej sem tu. Nemirno sem hodil po sobi sem ter tja in ji nisem mogel nič odgovoriti.
- Mi ne želiš zaupati tvoje srce? je vprašala z ganljivo milino. Prineslo ti bo olajšanje. Jaz trpim s teboj,deli torej tudi ti z menoj to tolažbo, katero ti prinašam.
- Za mene ni več nobene tolažbe. Ti si prišla prepozno, vse upanje je zaman.
- To ne verjamem. Tako globoko se še ni pogreznil noben človek, da se ne bi mogel spet zravnati. Poslušaj me, Wolfgang. Ti si uničen, to vem, toda poglej tej nesreči kot moški v oči in začni novo življenje.
- Ti ne veš, kaj govoriš. Ti me ne poznaš. Jaz nisem noben mož, jaz sem zloben podlež.
Tu je sedela dolge ure in je gledala za menoj, kako sem nemiren hodil sem ter tja.

Preko njenih shiranih potez je prešlo nekaj tako mučnega, tako skrajno nemočnega, da sem za trenutek imel občutek, da je nesrečna, ter da bi se ji moral vreči pod noge, da jo tolažim. Toda v naslednjem trenutku zdrvi besnost zopet v mojih prsih tako strašno, da nisem imel niti ene misli za Angela, ki je sedel v moji sobi, skoraj je nisem videl.

Morala je pač spoznati, da le ne more nič doseči. Z iztegnjenimi rokami mi je prišla nasroti in me zgrabila za roko, ki jo ji nisem mogel odtegniti.

- Wolfgang, reče ona, in solze tečejo po njenih shiranih licih. Obljubi mi eno stvar; ne pregreši se nad samim seboj. Čakaj! Jaz ti moram pomagati.

- Toliko močne volje je ležalo v tej slabotni osebi, ki je držala mojo roko, da sem se tega nalezel za skoraj celo sekundo. Začutil sem čudovito moč, ki se dviguje v meni. To naj bi tudi jaz zmogel?.. Ne, tisočkrat ne! V naslednji minuti je bil celoten pekel spet v meni. Iztrgal sem se ji, ter odvihral iz sobe, ne da bi jo pozdravil.

Naslednje jutro so me odrezali s hloda na podstrešju. Wolfgang je živel in sedaj si je vzel življenje.

2. Poglavje

Ne morem si napraviti nobene jasne predstave o tem, kar sem doživel neposredno po moji smrti. To je bila nekakšna zmešnjava misli in občutkov, ki zasmehujejo vse opisovanje. Upal sem, da vodi smrt do popolnega razpada, toda moje upanje me je izdalo. Živel sem dalje, to sem občutil, vendar v groznih blodnjah in v strašanskih mukah. Moje oči so bile v začetku zamegljene, okoli mene je bila popolna tema in prav tako nisem mogel zbrati nobenih misli, kot tudi ne razločiti moje okolice. Boleče sem čutil vrv okoli mojega vratu in sem vedno znova in znova podoživljal mučno hlastanje za zrakom. Hotel sem zaklicati na pomoč, toda zvezano grlo ni spustilo nobenega glasu. Kako dolgo je trajalo tisto peklensko mučenje, ne vem. Mogoče to niti ni bilo tako dolgo po zemeljskem računanju časa, ker pa sem čas lahko meril samo z neskončnim trpljenjem, je izgledal kot nikoli dokončana večnost.

Končno je prišla usmiljena oseba in se zame zavzela. Kasneje sem izvedel, da je bil to eden izmed dobrih ,duhov, ki si je zadal za nalogo, da skrbi za nesrečnike, ki so si vzeli življenje. Vodil me je v nekakšen zavod, kjer so se nahajali še mnogi nesrečniki, podobni meni. Ne vem, ali naj to primerjam z bolnišnico ali z norišnico; gotovo pa je, da so bila tam vsa mogočna trpljenja.

Od začetka nisem razumel ničesar, kar se me je tikalo. Občutil sem, da se je z menoj ravnalo z največjo nežnostjo, da bi se ublažilo moje trpljenje. Torej sem se mogel ogledati naokoli, toda vse sem videl v nejasni poltemi.

Moj prijazni varuh je stal pred menoj, kakor svetlobna podoba. Izgledalo je, kot da gre vsa svetloba, ki sem jo lahko videl, iz njega; toda njegove obrazne poteze nisem mogel prepoznati. Bil je zelo skop z besedami, opominjal me je, naj bom samo miren, in ker je bilo meni težko izustiti vsaj en glas, ni bilo med nama veliko govorjenja. Toda nikoli ne bom pozabil, s kakšno nežno roko je opral to krvavo črto z mojega vratu, ga prevezal in hladil moje sence. Če me je prevzel strah in se je moje celotno telo treslo, je samo položil svojo roko na moje srce in bil sem pomirjen. Kako mi je dobro del, tisti moški! To je bila za mene uganka, da resnično obstajajo takšni ljudje, ki se prostovoljno žrtvujejo za druge. To mi je dalo marsikaj misliti, za kar pred tem nisem nikoli čutil takšnega zanimanja. To je bila torej prva slabotna spodbuda, da postanem boljši človek.

Največji del časa sem prestajal v stanju, podobnemu omamljenosti, od časa do časa v strahu polnemu spominov na preteklo prekinjeno življenje; vendar kljub temu se mi polno zavedanje ni popolnoma povrnilo. Bilo je, kakor da sam pri sebi ne morem priti na jasno, toliko je bil moj osebni jaz zapleten z vsemi grozljivimi spomini, ki so se vlekli mimo in se izgubili samo zato, da bi se kmalu nato spet pojavili. Toda postopoma so bile slike mojega zemeljskega življenja čistejše, in postal sem mirnejši, vendar zato nič manj nesrečen. Nisem hotel odriniti proč resne misli na preteklost, ko so se mi vsiljevali spomini, temveč sem poskusil vse, da jih odpodim. Upal sem, da jih bom lahko pozabil, da ne bom nikoli več prisiljen, o njih razmišljati. Kakšen slepec! Kako malo sem takrat razumel, kaj zahteva razvoj duše. Nobena sled, katero za nami pustimo v življenju, ne more biti izbrisana, vse mora priti na svetlo, se mora natančno pregledati, predelati in povzeti kot izkušnje, ki se sčasoma izkristalizirajo v modrosti, in to je zaklenjeno v vašem duhu kot njegova neodtuljiva lastnina. Vendar je to topljenje možno samo s trpljenjem, ki je toliko težje, koliko bolj nasprotujemo temu Božjemu vodstvu, ki nam je vsem dano. Tega takrat še nisem razumel. Takrat je bil moj duh ogorčen nad trpljenjem in verjel sem, da se lahko pred tem skrijem, kakor zajec, ki tišči glavo pod grm.

Kmalu sem bil zopet tako pri moči, da mi ni bilo potrebno več dolgo ostati v zavodu za zdravljenje mojega prijaznega skrbnika. Zaman sem ga poskušal pregovoriti, da ostanem tukaj. Toda tam so bili drugi še bolj nesrečni, ki so čakali na sprejem, in moral sem iti proč od tu. Vendar kam naj se obrnem? Nisem imel nikogar, h komur bi lahko šel, in nihče ni bil tu, ki bi me sprejel.

- Pojdi ven in išči, je rekel moj redkobesedni prijatelj.
- Koga naj iščem, ga vprašamo
- Pojdi iskat samega sebe.

Prav nič nisem razumel, kaj je s tem mislil in sem ga začudeno gledal.
- V svoji lastni notranjosti moraš iskati, in četudi z upognjenimi koleni, dokler ne boš razumel, kaj je tvoje notranje bitje in tvoj boljši jaz. To neguj in oplemeniti, to moraš prinesti na svetlobo, da bo raslo. Potem boš postal srečen.
- Ampak rekel si, naj grem ven in iščem?
- Da, toda najprej po samotnem potovanju, sam s seboj, tam boš sam sebe našel.
- Ali ne bo šel nihče z menoj? Mi nočeš delati družbe, ker si tako dober? Rotim te.
- Moj prijatelj, tega ne morem narediti. Moja dolžnost me tu zadržuje. Sicer pa bi tvoje iskanje samo oviral, če bi šel s teboj. Toda tebi bom dal tolažbo kot nasvet za na pot. Vedi torej, da v resnici ne potuješ sam. Eden edini te spremlja na vseh tvojih poteh, čeprav ga ti še ne moreš videti. Pojdi torej v miru! Bog naj te blagoslovi!
- Povej mi vsaj tvoje ime, da bom nanj mislil in ga v moji samoti izgovoril.
- Imenuj me Guru.

Nežno se je izvil iz mojega objema, me spremljal nekaj korakov po poti in je tam dolgo stal, ter mahal z roko v pozdrav.

Tako sem bil zopet sam. Kam naj se torej obrnem? Nisem mogel nazaj k mojemu prijatelju, to sem čutil, toda zaradi česa naj bi sploh kamorkoli šel? Ali se ne bi usedel na rob poti in čakal, dokler nekdo ne pride in se mi ne približa?

Tako sem čakal in čakal. Nihče ni prišel, toda kar je prišlo, so bili spomini na preteklo in istočasno nemir, ki se je kmalu sprevrgel v strah. Nisem mogel dalje sedeti v miru, vstal sem in začel hoditi, ne da bi poznal pot in smer mojega pohajanja.

Kako naj opišem to, kar sem takrat doživel? Zemeljska govorica nima nobenih izrazov za vse te nove stvari, ki jih skriva ta duhovni svet, in zemeljski človek ne more razumeti tega, kar leži zunaj njegovega dojemanja, in kljub temu moram uporabljati vaše pojme, da opišem moje vtise. To je celo upravičeno za tisti del duhovnega sveta, ki leži najbližje zemlji kot tako imenovani onstranski svet, ki ni vašemu fizičnemu tako neenak, kakor si zemeljski otroci nasploh predstavljajo. Prav nasprotno; na zunaj sta si ta dva sveta tako enaka, da lahko kdorkoli trdi, da ima vse v materialnem svetu v onstranskem svojo nasprotno podobo, samo da sta ustvarjena iz različnih snovi. Lahko bi to opisal tako, da je onstranski svet prapodoba, materialni svet pa je samo njegovo nepopolno in slabo posnemanje. Tako je tudi fizično telo človeka običajno nepopoln, popačen posnetek onstranskega telesa, ki v našem svetu prikazuje zunanjo podobo, telesa, ki je prav tako resnično, kakor je kdarkoli bilo fizično telo. Da, prebivalci onstranskega sveta niso samo na zunaj, temveč tudi navznoter tako podobni ljudem na zemlji, da se v resnici lahko imenujejo ljudje, čeprav je njihovo telo ovito v veliko tanjšo snov. S tem je tudi naš svet prav tako stvaren kot vaš in ima

enake značilnosti.
Vse je tako podobno, in vendarle je tu nekaj, kar daje vsemu tako nezmotljiv pečat, kar bi lahko označil kot subjektivno dojemanje vsakega posameznika. Mogoče bi lahko dobili predstavo o tem, če pomislite, kako na primer na zemlji enako pokrajino ali enako umetnino različno dojema izobražen in neizobražen človek in kakšne različne vtise na vsakega posameznika napravijo, čeprav je za oba pokrajina in umetnina natančno enaka objektivna resničnost. Toda naslednje je neskončno bolj pomembno. Tukaj si duh napravi sliko o tem, kar vidi, v skladu s svojim razvojem in razpoloženjem, in ta slika zanj postane tako živa, da mu deluje popolnoma opredmeteno; na nekoga drugega, ki je v drugačnem duhovnem razpoloženju, pa lahko enak predmet deluje popolnoma različno. Na nek način bi lahko torej rekli, da si vsakdo ustvari svojo okolico glede na stanje svojega duha.
To je tako težko razložiti z zemeljskimi izrazi. Toda jaz bi vam rad pripovedoval o meni.

* * *

Šel sem vedno dlje, najprej preko širnih ravnin, potem preko pustih divjino Pot se je polagoma zožila, dokler se ni iztekla v neznatno stezo, ki je nato kmalu vodila čez kamnita hribovita območja, ter skozi močno zaraščena močvirja. Nikjer nobenega človeškega bivališča, kamor bi lahko vstopil in se zatekel. Nikjer nobenega človeka, ki bi mi pokazal pot ali bi mi dal nasvet, kam naj se obrnem.
Mrak se je stopnjeval, in tema se je približala med skalovjem in grmovjem in ogrnila celotno okolico v skoraj nepredirljivo temo. Meni je bilo strašno pri srcu in začel sem teči, da bi kmalu prišel do naseljenega območja, toda spotaknil sem se in padel, in dolgo je trajalo, preden sem lahko vstal. Počasi sem se vzdignil in se potem usedel na kamen, sedaj so bile moje moči izčrpane, nisem mogel narediti nobenega koraka več.
Tam sem sedel v divjini samoten in prepuščen sam sebi. Strašna tesnoba me je obdala. Ali je to domišljija ali pa so sence pošasti, ki krožijo okoli mene, resnične? Zdelo se mi je, da sem jih nekaj prepoznal, in prevzel me grozovit strah. Kaj hočejo od mene te grozljive postave, ki se pojavljajo pred menoj in strmijo v mene? Nekatere mi grozijo s pestjo, druge se mi smejijo in me zasramujejo, druge zopet obupano vijejo roke. Od kod so prišle, in kaj imajo z menoj opraviti? Poskušal sem jih odpoditi, toda prišle so nazaj. Prosil sem jih, da me zapustijo, vendar zaman. Nisem hotel tega priznati, toda prepoznal sem jih. To so bili kupci, ki sem jih ogoljufal, izposojevalci,

katerim nisem vrnil, igralci, ki sem jih uničil, ter dekleta ki sem jih onesrečil. Gorje meni! Kakšni grenki spomini so se pojavili in dobili obliko pred menoj! Njihovo nemo obtoževanje je peklo kot udarec z bičem. Nisem mogel več prenašati pogleda na njih, pač pa sem podprl glavo z rokami in zajokal.

Naenkrat sem tik ob meni zaslišal glas, ki govori: »Prosi jih za odpuščanje«. - Njih naj bi jaz prosil za odpuščanje? Torej nisem bil edini zločinec; kar sem naredil, ni bilo nič slabše kot to, kar so storili tisoči drugi pred menoj. Vzdignil sem glavo in pomislil: Hočem jim vsem pogledati naravnost v obraz, tako da se bodo umaknili od mene. Toda sedaj so vsi odšli proč. Spet sem obsedel samoten brez enega samega pojma, kje se nahajam ali kaj naj počnemo Samo trmasto sem buljil predse.

Nato pa sem opazil nekaj svetlega daleč proč v gozdu. Premikalo se je med drevesi, se vedno bolj približevalo, zagotovo je bil človek, ki se je mogoče izgubil kakor jaz. Halo! Nič ni odgovoril, temveč je prišel s hitrimi koraki k meni. V krajšem času, kot sem domneval, je stal prav pred menoj, zavit v velik plašč in s široko zavihanim klobukom, potisnjenim na čelo. To ni bila senca, to je bil resničen človek. Kako svetel je izgledal, bilo je, kakor da sij izvira iz njega.

- Ali mi lahko poveš, kje sva in kam naj grem, da najdem dom?, sem vprašal.
- Ti iščeš samega sebe, odgovori on, in ko se boš dovolj našel, te bo pot vodila na tvoj dom skozi doline samopremagovanja.
- Ali me poznaš, ko tako govoriš?
- Da, jaz sem prijatelj, ki ti je prišel na pomoč. Če hočeš mojo roko, te bom vodil. Jaz poznam pot.
- Kdo si torej?

Sedaj odgrne tujec plašč in odkrije klobuk.

- Jezus Marija! To je Karel Georg. Kot uničen sem padel z obrazom na tla.
- Kaj hočeš od mene? Sem klical. Jaz nisem tisti, ki je tebe..., ona je bila, tvoja sestra. Pojdi proč od mene. Ali nisem dovolj trpel, da prideš še ti, da me mučiš?
- Torej dobro, grem, ker nočeš sprejeti moje pomoči, toda pokliči me, če boš v stiski, in bom poskušal priti, reče v prijaznem in zaskrbljenem tonu.

Ko sem zopet pogledal navzgor, je že izginil.

Kako dolgo sem tako zapuščen, brez pomoči tam sedel, ne vem. Čas je dolg za tistega, ki trpi, in jaz sem strašno trpel. Edinega, ki mi je hotel pomagati, sem odklonil, toda kako bi se mu upal podati roko. Bil sem njegov morilec, čeprav mu nisem vzel življenja z mojo roko. Da, pred samim seboj to lahko priznam, toda da bi to tudi storil pred njim? O tem ni nič vedel; ali mi bo kdaj lahko odpustil? Rekel je, da iščem samega sebe. To je rekel tudi Guru. Kaj s tem mislita?... Zopet sem v meni zaslišal

tisti glas: »Poglej v sebe, odpri tvoje skrivnostne kotičke v tvoji duši, ne samo pred samim seboj, temveč tudi pred vsemi, ki si jih oškodoval«.

Od kod je prišel ta glas? Nihče ni bil v moji bližini. Zopet sem se usedel, da razmislim o teh besedah, in navdal me je občutek, kakor da stojim pred težko, neizogibno operacijo. Toda, ali je bila resnično neizogibna? In kdo naj bi prvi zarezal? Naj bi to storil sam?

Drhtel sem od strahu, toda poskušal sem odgnati vse te misli in misliti na nekaj drugega.

Spet sem zaslišal korake v moji bližini. Skrivnostne sence so se znova pojavile in režale vame, najprej posamezne, potem pa so zaplesale čarovniški ples okoli mene, tako strašansko, da sem mislil znoreti.

- Dovolj! dovolj! sem klical, odpustite mi. Vsem vam sem slabo storil. Jaz sem ubogi siromak, ki je mnogo hudobnega storil. Bil sem prešibak, ter nisem zmogel nobenega odpora. Podlegel sem vsem hudobnim vabam in sem zaradi tega tako mnoge onesrečil, in jaz sam sem najbolj nesrečen. Odpustite! Prosim odpustite mi! In ti Karel Georg... Karel Georg, sem zaklical tako, da je odmevalo od hribov, oprosti mi tudi ti. Jaz sem to storil, čeprav mi je ona vsadila te misli, te peklenske misli. Oprosti mi in oprosti tudi njej. Proti tebi sva grešila bolj, kot proti komurkoli drugemu. In to ne samo proti tebi, temveč tudi proti vsem romarjem. Jasno je bilo, da stari »Wotan« ne more vzdržati nobenega viharja. O, vi vsi, ki ste se z staro razbitino potopili, kako bom mogel spet vse to poravnati, kar sem proti vam zakrivil?... In tebe, ki si me ljubila, moja edina Gerda, tebe sem tako zelo prizadel. Zaradi pohlepa sem se odvrnil od tebe in sem napravil
nesrečno tvoje celotno življenje. Jaz siromak, kako naj vse to poravnam?...

- Dolgo sem ležal na obrazu in grenko jokal, ko sem začutil roko na moji rami. Polagoma sem se dvignil. Kako čudovito, tam je stala sijoča svetla podoba ob moji strani. Nisem slišal njenega prihoda in je še nikoli prej nisem videl. Ona se mi je prijazno smehljala.

- Kdo si ti? Sem vprašal začuden.

- Jaz sem prijatelj, ki ti vseskozi sledi v divjini in že dolgo prej, reče on; toda ti me nisi mogel videti. Samo nekajkrat si lahko zaslišal glas, ki sem ti ga poslal. Vstani torej, ter pojdiva v eno čudovito pokrajino.

- Kako moreš biti tako dober do mene, ko pa sem takšno malopridno bitje?

- Nihče se ni še tako globoko potopil, da ne bi ponovno vstal. Ti si sedaj sam sebe našel in si šel skozi ognjeno preizkušnjo, da sebe samega prepoznaš.

Prejel boš odpuščanje od vseh, nad katerimi si se prekršil v določenem času in boš

vse postavil na pravo mesto, brž ko boš za to dobil moč in možnost. Vprašuješ, kako sem lahko tako dober do tebe. Ah! Ljubi prijatelj, moja dobrota je samo slabotni odsev ljubezni, ki je večno usmiljena. Če želiš, tako kot jaz, upogni kolena in se Bogu zahvali za to, da je bila Njegova iskrica v globini tvoje duše dovolj močna, in da te On ni zapustil, dokler si bil takšen boj sam s seboj in stopil na pot miru s samim seboj.

* * *

Pravkar sva se dvignila in nadaljevala najino potovanje, ko nama je nasproti prišel Karel Georg s hitrimi koraki. Bil je tako nepopisno vesel. Povedal nama je, da me je vedno tako veliko spoštoval, vendar je zaskrbljeno videl, kako me je njegova sestra vedno bolj vlekla v globino.
- Vidva sta mislila, je dejal, da sem samo otrok in zaradi tega še posebnež, toda jaz sem živel notranje življenje in sem razumel več kot si lahko kdorkoli izmed vas lahko zamisli.
Toliko je imel za pripovedovati, medtem ko smo sledili svoji poti, ki je vedno bolj vodila skozi lepša mesta, vedno navzgor k svetlejšim višinam. Karel Georg me ni samo vodil, on me je skoraj nosil, bil je tako močan, medtem ko sem bil jaz popolnoma oslabel. To je bilo čudovito potovanje, tako polno novih vtisov, ki jih ne morem opisati. Večkrat smo srečevali skupine popotnikov, ki so hodili v isto smer kot mi, včasih smo se jim pridružili, nismo pa se skoraj nič z njimi pogovarjali, ker smo si imeli mi sami toliko za povedati.
Ko smo dosegli višino, od koder se nam je odprl širok razgled po celi okolici, je moj vodnik zastal, položil roko na mojo ramo in pokazal navzdol na očarljivo lepo dolino, poraščeno s senčnim drevesi.
- Tam, reče, leži koča, ki bo nekaj časa tvoj dom. Pripada nekemu drugemu tvojemu prijatelju. Karel Georg te bo vodil do tam in bo ostal pri tebi. Sedaj vaju zapuščam, kličejo me druge obveznosti, toda včasih bom prišel in vas obiskal.
- Ko mi je za slovo stisnil roko, je rekel:- Če kaj od mene potrebuješ zakliči moje ime Akab. Bog naj te blagoslovi! Prijateljsko pozdravi z roko in izgine v drugo smer tako naglo, kakor da ima peruti.
Ko sva dosegla najin cilj potovanja, moj novi dom, sem doživel najbolj prijetno presenečenje. Na pragu hiše je stala Gerda z razširjenimi rokami in mi je izrekla dobrodošlico. Ne ta polomljena, prezgodaj ostarela Gerda, ki sem jo pri zadnjem srečanju obupano zapustil, ne, lepo žareča je stala tu z njenimi nežno modrimi očmi in njenimi skodranimi lasmi, katerih se še tako dobro spominjam iz mladosti.
- Končno! reče. Tu sem tako dolgo čakala na tebe, medtem ko te je Karel Georg iskal.

Povedala je, da je pustila za seboj zemeljsko življenje ne dolgo zatem, ko sem ga jaz tako strahopetno zapustil. Srečala je Karel Georga, in sklenila sta, da mi bosta pomagala in mi tako nudila skupen dom, dokler ne bom dovolj močan, da skrbim sam za sebe. Oba pripadata višjemu področju, vendar ker tam seveda nisem bil upravičen do nobene domovinske pravice, sta se namesto tega preselila v moje področje.

Kmalu se je pokazalo, kakšen blagoslov je za mene bil, da imam ob strani prijatelje. Večkrat sem namreč imel težke napade obupa o mojem samomoru. Ti so se pričeli z zelo čudnim občutkom navezanosti na moje mrtvo telo. Istočasno me je potegnilo nazaj k ovoju iz prahu, ki sem ga pustil za seboj in ki visi na strešnemu tramu na podstrešju, in nekaj časa sem se lahko počutil z njim spojen tako, da sem vedno znova moral prestajati smrtonosno trpljenje. V se mi je stemnilo pred očmi, in začel sem krčevito jokati. Pri takšnih napadih me je zmogla Gerda magnetsko gladiti. To je bilo edino zdravilo, ki mi je prineslo olajšanje. Potem je sedela pri meni in držala mojo roko, dokler ni bila kriza mimo. Spočetka so bili ti napadi zelo težki in dolgotrajni in so se večkrat ponavljali. Nihče ni slutil, kako sem trpel, razen nje, ki je delila mojo bolečino in gotovo mi ne bi mogel nihče tako pomagati, kot mi je ona: Čutil sem, da nosi polovico mojega trpljenja in strahu, in nihče drug ne bi tega zmogel. Kako ljubeznivo me je negovala med tem dolgim časom mojega okrevanja, tega ne morem opisati, toda iz dna duše se ji zahvaljujem za vse, kar je takrat storila za mene. Tudi Karel Georg je bil neutruden v njegovi prijazni vdanosti do mene. Počasi so napadi postali redkejši in istočasno tudi milejši.

Ob neki priložnosti, ko je Akab prišel k nam na obisk, sem ga vprašal, kaj povzroča to moje stanje in če verjame, da bom večno moral to trpeti.

- Ne, je odgovoril, tistega dne, na katerega bi ti moral umreti - če ne bi v svoji zablodi prekinil usojeno in prefinjeno življenje, kot je bilo zamišljeno - bodo ti napadi polagoma prenehali, toda do takrat si še vedno z zelo tenko, občutljivo nitko povezan, ne s tvojim fizičnim telesom, ki se že spreminja, temveč z eteričnim, ki je njegov dvojnik, kar zaradi tega vodi k enako dolgemu brezdušnemu obstoju. Tisto nitko ne more nihče pretrgati, temveč se ta pretrga sama, ko je ta naša določena življenjska mera polna; in dokler je v tisti nitki pričujoč še en občutek, te bo, kot pravijo, vleklo k tvojemu odvrženemu telesu, in pri dotiku teh dveh občutiš bolj ali manj veliko bolečino.

- Če si sam vzameš življenje, povzroči ta stik tako težko trpljenje, kakor tudi grozljive spomine; toda če umreš zaradi nenadne in nasilne smrti, na splošno zaradi tega ne trpiš.

* * *

Še en dogodek mi je delal v tem času skrbi in ne vem, kako bi ga prenašal, če bi bil odvisen od samega sebe. Akab mi je naložil, da zapišem zgodovino mojega življenja, malo po malo, od začetka do konca.
- To, je rekel, je najboljši način, da se sam iz tega, kar si izkusil, kaj naučiš. Spoznanje se mora večkrat drago plačati; zato se mora skrbno pregledati. Nihče ne želi ponavljati napake, o kateri je skrbno poučen, kakšne posledice le-ta nosi. Zapiši torej vse, temne in svetle strani, da bo nastal dragocen zapis, ki bo tako tebi kakor tudi drugim v bodoče dobro služil.
- Naj bi to tudi drugi brali? sem si upal ugovarjati.
Prijazno se je smehljal,ko je odgovoril:Tu ni nobenih skrivnostih,in tudi to nas opominja, da živimo tako, da nimamo ničesar skrivati.
To ni bila nobena lahka naloga, toda nisem se mogel skriti pred tem, da se preteklosti nič več ne spominjam. Prav nasprotno, moje celotno zemeljsko življenje je stalo v slikah pred menoj, tako natančno, da sem podoživel vsak dan, vsako uro z resničnostjo, ki je bila že kar mučna. Pomislite, kako je to, tam sedeti in sebe opazovati, ter strogo presojati vse grde misli, vse trde besede, vsa zoprna dejanja in jih vrstico za vrstico zapisati, to je nekaj strašnega. Ko se je pojavil občasno svetel sijaj dobrega dela, ki sem ga storil, je to delovalo tako osvobajajoče; toda na žalost so bile takšne svetle točke zelo redke. Gledano v celoti, je bilo podobno temačnem orisu, ki sem ga moral podati.
Včasih sem poskušal preskočiti kakšno posebno črno točko v mojemu življenju, toda potem me je zajela takšna tesnoba, da nisem mogel nadaljevati z mojim opisom, dokler nisem to, kar sem pisal, izbrisal in šel v dno duše. In ni zadostovalo samo objektivno naštevati; ne, moral sem tudi napisati, kaj sem v vsakem posameznem primeru opazil kot mojo krivdo.
S kakšno vnemo sem preiskal vse, kar bi me lahko oprostilo; toda resnica je morala priti na svetlo! Nisem imel duševnega miru, dokler nisem pripisal vso krivico temu, ki jo je v resnici tudi povzročil. Tisto je bilo očiščujoče, nič manj in nič več.
Toda, medtem ko sem trpel pod težo mojih spominov, sta moja prijatelja okoli mene razširjala svetlobo in toploto. Bila sta neutrudna, ko sta me vzpodbujala in tolažila. Zaradi njune oskrbe sem bil precej srečen in sem za nekaj časa pustil moje delo počivati in se posvetil njuni družbi. Toda tiste srečne ure so bile kratke, žgoče me je peklo v notranjosti tako, da sem se moral kmalu vrniti k mojemu delu. Akab je prišel včasih na obisk in je pregledal moje delo.

Tako je preteklo že veliko časa, ne vem, kako dolgo. Zame je bilo tako dolgo, kot celotno zemeljsko življenje.

Vendar je bilo končno enkrat tudi tisto nepredstavljivo dolgo delo končano. Ogromno truda me je stal zapis zadnjega dela, toda ko je bil končan, se mi je tudi zdelo, kot da se je velika teža odvalila od mojega srca.

Akab je prišel, in je skrbno pregledal moje delo in izrazil svoje soglasje. Boljšega priznanja si nisem mogel želeti. To je bil vesel dan v našemu malemu krogu.

- Sedaj si izpolnil težko nalogo, je rekel Akab, toda tudi tebi bo v veselje videti, kako blagoslovljeno bo to za tvoj osebni razvoj. Lahko bi začel misliti na to, da bi začel kakšno delo izven hiše. Imaš glede tega kakšno posebno željo? Kaj bi želel početi.

- Ljubi Akab, je rekla Gerda, po tem napornem delu mu moraš, privoščiti nekaj krepčilnega miru. Ti nisi stal njemu tako blizu kot jaz, in nisi videl, kako pogumno se je boril s samim seboj. Midva nisva z njim imela skoraj nič veselja, tako zelo je bil zatopljen v svoje delo.

- Da, lepo bi bilo, če bi se lahko nekaj časa odpočil, se je strinjal Karel Georg. Načrtovala sva lepe izlete tu po okolici. Ni se mogel namreč še nič ogledati, sedel je v svoji jami kot samotar, ločen od ostalega sveta.

- Seveda se naj odpočije, če bi to rad, odgovori Akab, in še najmanj bi vam rad skazil veselje, ki sta si ga vidva njemu in z varna zamislila; toda rad bi slišal, katero delo bi ga veselilo.

- Imam predlog, odgovorim, čeprav čutim, da še nisem dobro pripravljen, da ga uresničim.

- Kaj je to? nestrpno vpraša Gerda.

- Zelo občudujem tistega, ki me je prvi sprejel, ko sem tako nepričakovano prišel v ta svet, namreč ljubega Guruja. Večkrat sem pomislil, kako srečen mora vendarle biti, ker tako veliko dobrega naredi. In želim si, da bi mu nekoč lahko pomagal.

- Zasedati takšen položaj kot je njegov, zahteva veliko moči, ki jo ti ne poseduješ, toda lahko bi poizkusil postati pomočnik v njegovem težkem poklicu. Skušal ti bom preskrbeti prostor v tisti veliki bolnišnici takoj, ko boš najprej užil tvojo prostost s tvojima prijateljema.

- Imam še eno željo, sem rekel, namreč željo po pridobivanju znanja. Od Karel Georga sem slišal, da je ne daleč od tu dobra šola, v kateri tudi on sam študira. Zelo malo poznam zgodovino sveta, bilo bi poučno slišati, nekaj o velikih dogodkih zemeljskih narodov.

- Da, to bi bilo veliko bolje, je posegel vmes Karl Georg. Daj, odpovej se mislim na bolnišnico in se pridruži mojemu študiju.

- Mislim, da naj ne zatira svojo potrebo po dobrih delih, odgovori Akab. Če bi ga njegove moči tam zapustile, lahko pride nazaj in se prisede k tebi v šolske klopi. Pouk vsi potrebujemo.

Sledilo je čudovito obdobje, ki ga ne bom niti poskusil prikazati. Skupaj smo hodili na potovanja v različne smeri, in v polnosti sem užival vse novo in lepo, kar sem videl in doživel. Kako bogato in raznoliko je vendarle bivanje!

Spoznal sem tudi mnoge dragocene ljudi, ki so bili vsi dobri do mene. Toda, bolj kot sem se srečeval z drugimi, tem bolj so name pritiskale moje lastne omejitve. Vsi so mnogo močnejši od mene, sem pomislil, ne samo v znanju, temveč tudi v duševni moči.

V meni je začel klicati glas, da življenje, kakršnega sem sedaj živel, ni primerno za tistega, ki tako zaostaja za drugimi. Zahvalil sem se mojim ljubim prijateljem za vse, kar so storili za mene, in za vso veselje, ki so mi ga pripravili, in tako smo se odločili, da se za nekaj časa ločimo. Gerda se je preselila navzgor v njen resnični dom, Karel Georg je ostal še nekaj časa v svoji šoli, in jaz sem poiskal bolnišnico, kjer mi je Akab preskrbel delovno mesto pri mojemu prijatelju Guruju.

* * *

Tu me je čakala težka služba; nikoli si ne bi mogel predstavljati, da lahko takšna sploh obstaja. Obstajala je iz sprejemanja nesrečnikov iz zemlje, in to takšnih,ki so se tako kot jaz, pahnili v smrtno temo, ne da bi verjeli, da obstaja po smrti še nadaljnje življenje.

Srce parajoče je bilo videti obup, ki se je teh ubogih bitij polastil, brž ko se prebudili iz zavesti in poslušati njihov jok zaradi bede in strahu. Nekateri besnijo in preklinjajo, drugi jokajo in stokajo. Kako sem se v njih spet prepoznal; kako so zopet prebudili moje spomine, in ni veliko manjkalo, da se ne bi tudi sam pridružil njihovemu joku in stoku. Toda to ni bilo mogoče. Moja naloga je namreč bila potolažiti in spodbuditi tiste, ki so bili sorazmerno mirni, poživiti njihove slabe moči in jim vliti upanje s tem, da jim pripovedujem, kako mi je bilo pomagano, ko sem bil v enakem položaju.

V tem pogledu sem bil bolj primeren za to nalogo kot Guru, ker so me nesrečneži nasploh lažje slišali in razumeli, ker sem imel bolj zgoščeno onstransko telo in sem bil na nižji razvojni stopnji. Guru je z večjo težavo napravil svoje svetlobno in eterično telo vidno zaznavno in to, da so njegov glas slišali ti ljudje, ki so bili še tako zelo vezani na fizično materijo. Toda morala sva te nesrečnike negovati, blažiti njihove muke in njihovo besnenje; kjer moja moč ni zadostovala, je moral priti na pomoč Guru.

Naloge, ki sem jih prevzel, so bile, kot sem že povedal, zelo težke preizkušnje, in včasih so moje moči popustile tako, da sem bil pripravljen moje delo opustiti; toda preveč sem se sramoval pred Gurujem in sem ga opravljal najbolje, kakor sem pač zmogel

* * *

Nekega dne je prišel Guru k meni in je rekel: Slediti mi moraš na zemljo, tam kliče nekdo po tebi.

Kmalu sem bil pripravljen, in podala sva se na pot. Hitreje nisem še nikoli potoval. Guru me je držal v svojih močnih rokah, in pognala sva se kot blisk skozi prostor. To je bilo prvič, da sem zopet videl zemljo. Kako se mi je tam vse zdelo čudno! Vse sem videl in čutil zelo razločno, toda zdelo se je, kot da materialni svet ni več tako resničen, kot je bil prej. Prispela sva do bolniške postelje. Tam je ležala starejša ženska, ki je umirala. Bila je zelo suha in izčrpana, in kašljala je težko in votlo. Očitno ni bila pri zdravi pameti; ležala je bledeč in polglasno mrmrajoč nekaj o hudobnih ljudeh, ki ji želijo nesrečo. Nepričakovano je poklicala: Wolfgang! Wolfgang! Pridi semkaj in mi pomagaj. To je vse tvoja krivda. Daj mi nekaj za piti... umiram od žeje... Toda ne pridi mi sem z vodo, to mora biti pristni burgundec. Pohiti... umiram!

- Ali jo prepoznaš? vpraša Guru.

- Da, to mora biti Gertrud, odgovorim. Ampak tako spremenjena in tako uboga!

- Tudi ona je od vajine ločitve veliko preživela. Poglej okoli sebe, lahko boš prebral del njene zgodovine.

Tu je bila velika soba s starim dragocenim pohištvom, ampak vse priča o siromašnem propadanju. Umazane cunje so ležale razmetane po kotih, izpraznjene steklenice so ležale pod posteljo, in ta atmosfera je bila tako ostudna, da je bilo tu mučno ostati.

Nekaj časa sem stal tam miren in prisluhnil njenemu plitvemu dihanju. Takrat so se pojavile slike, aurične slike iz njenega življenja, ki so se vidno prikazovale iz aure. Prepoznal sem popivanje, pri katerem je bilo veliko zabave; igre, kjer so se stavile visoke vsote; orgije, kjer poželenje plameni kvišku v razuzdanem žaru, in vsepovsod je bila zraven ona, in to prav tam v sredini, kakor središče okoli katerega se vse vrti. Sedaj leži tam bolna in zapuščena in na smrt utrujena. Ubogo bitje! Kako se mi je zasmilila!

- Ne bo več dolgo živela, je rekel Guru, počakati morava, dokler ne bo končano.

Zdelo se mi je, da moram ostati, toda čutil sem, kako je Guru v tistem okolju trpel, in predlagal sem mu, da se vrne.

- Ljubi prijatelj, je dejal, nanjo te veže dolg, katerega moraš poplačati. Zaradi tega bi jo rad vzel v našo bolnišnico. Na začetku ji lahko storimo marsikaj dobrega. Toda ti sam se ne moreš z njo ukvarjati.

Tisto je bila torej ista Gertrud, ki me je v mladosti tako omamila in me potem priklenila s tako močni verigami, da sem kot njen suženj stopal iz enega slabega dejanja v drugo. Zakaj je imela takšno moč nad menoj? Zakaj sem izbral njo in ne Gerdo? Je bila temu kriva moja lakomnost, ali pa je ležal vzrok tega še globlje v mojemu bitju? Ta nenavadna, temna življenjska uganka, kdaj bom poznal tvojo rešitev?

Bolnica je postala mirna, in je spala s kratkim, hropečim dihanjem. V sobo vstopi starejša ženska in nekaj čisti v sobi, ter gleda bolnico s ponižujočim pogledom in zopet odide.

Prišel je nov napad kašljanja, divji in vztrajen; in takrat se pretrga življenjska vez, in duša se je začela osvobajati. To je bilo očitno povezano z močnimi bolečinami, toda Guru ji je pomagal in čez nekaj časa je bila prosta. Ampak kako je izgledala - vsa temna in odbijajoča!

Guru jo ogrne s svojim plaščem, in jo postavi v najino sredo in sva jo ponesla domov. To je bilo težko breme. Guru je imel prav, jaz ne bi bil zmožen ukvarjanja z njo.

Ko sva jo položila na posteljo v bolnišnici, še ni bila pri zavesti in naju ni prepoznala. Sedel sem ob njenem ležišču in pazil na njo.

Nikoli ne bom pozabil njenega začudenja, ko je končno odprla oči in me je zagledala. Čudno je bilo, da me je takoj prepoznala.

- Si resnično ti? reče. Aha, navsezadnje si prišel, da me poiščeš. Rekli so mi, da si mrtev, da si si vzel življenje; to torej ni res. Kako trdo srčno je to od tebe, da nisi prišel bolj zgodaj, temveč si me ležečo pustil tukaj, da v samoti umremo. Imam takšen grozovit kašelj in sem potem žejna. Daj mi nekaj močnega za popiti, da bom dobila moč, ali pa bom umrla.

- Ti si že mrtva, rečem.

- Kako nesmiselno govoriš, ali si popolnoma trezen? - Poglej okoli sebe, ali veš, kje se nahajaš?

- Tu je tako temno. Prižgi luč, da bom lahko videla.

Prišel je Guru in jo večkrat pogladil preko njenih oči. Bilo je, kakor da vidi nekaj bolje. Z začudenimi očmi pogleduje okoli sebe, toda Guruja ni videla.

- Kaj to pomeni? So me prenesli kam drugam? Zakaj nisem mogla ostati v mojem stanovanju? Kje sem sedaj? Odgovori mi. Ali si me ti pripeljal sem?

- Ti sama si zemljo zapustila in si prišla v svet duhov. Tvoje telo je mrtvo in zakopano,

toda tvoja duša živi in leži bolna tu v bolnišnici.
- Ti si čisto zmešan. Pojdi in mi pošlji enega razumljivega človeka, s katerim se lahko pogovarjamo Nenadoma zakliče: Na pomoč! Na pomoč! V glavi se mi vrti.
Okoli sebe začne udarjati z rokami. Guru je držal njene roke, dokler se ni umirila, potem je zaspala in je dolgo časa ležala nepremična.
Toda zakaj naj bi se mudil pri tistih žalostnih spominih? Dovolj je vedeti, da je imela veliko takšnih napadov divjanja in besne norosti, in da je njo edino Guru lahko spet pomiril. Dolgo je trajalo,mnoga zemeljska leta, preden je prišla do spoznanja, da je bila prestavljena v drugi svet. Toda ko si je morala to priznati, da je v resnici tako, je skoraj podivjala od obupa in je kričala, da hoče nazaj na zemljo k vsem njenim poželenjem in radostim. Potem jo je Guru nekajkrat močno magnetno pobožal. Postala je tiha in se je začudeno ozirala okoli. Šele tedaj je opazila svojega dobrotnika.
- Kdo si ti? osuplo vpraša. Si mi prišel soditi.
- Ne, jaz sem ti hotel samo pomagati, odgovori Guru.
Toda ona ni slišala njegovega glasu. Zlezla je v gube in se poskušala skriti pred svetlobo, ki je izhajala iz njega. Odšla sva in jo pustila samo.
- Sedaj je prišla tako daleč, je rekel Guru, da ji ne morem več pomagati. Zapustiti mora to bolnišnico in oditi v njeno bivališče, katerega si je sama ustvarila. Ti pojdi z njo, dokler zmoreš.
- Kam naj jo vodim? Ne morem najti njenega prebivališča.
- Ona te bo vodila.
- Ali moram biti pri njej? Sedaj si neizprosen, Guru.
- Ne, samo sledi ji tako daleč dokler zmoreš, potem lahko prideš nazaj.
- Toda, če ne bo hoteli oditi?
- To se ne bo zgodilo, ona bo že šla. Čez nekaj časa sem šel zopet noter k njej.
- Kako se počutiš sedaj, Gertrud? vprašam.
- Dobro, zelo dobro, toda sedaj nočem nič več ostati v tej ustanovi. Ne ugaja mi tu. Nič mi ni všeč ta svetel mož, izgleda tako strog. Pridi, pojdiva, seveda mi boš sledil. Tudi o tebi nimam dobrega mnenja, izgledaš tako svetohlinsko, toda moraš mi slediti in mi pomagati, razumeš?
Tako sva šla skupaj, ona in jaz. Toda njej ni bilo lahko slediti, ker je skoraj letela vzdolž po poti. In to po kakšni poti! Vodila je po vedno bolj strmem pobočju navzdol, in vedno temneje je bilo okoli naju. Ona se obrne nazaj.
- Ali mi ne moreš slediti? vpraša. Ti si slabič.
Toda še ji sledim. Spuščala sva se po prepadnih in kamnitih stenah, na katere sem komaj upal stopiti in vedno je bila pred menoj. Končno se je ustavila pred temnim

jaškom, ki je bil podoben vhodu v rudnik.
- Primi me za roko, reče ona, skupaj skočiva navzdol. Tam se hočem naseliti. Ne morem več prenašati te svetlobe tu, to je tako boleče za moje oči
- Strašno, kako je tam temno. Ne, tja ti nočem slediti, sem rekel.
- Te je strah, ti mevža? Pridi torej, moraš mi slediti, razumeš?
Tesno me zagrabi za zapestje in me želi povleči s seboj. Med nama je prišlo do borbe, toda iztrgal sem se in ona je izginila s posmehljivim smehom v globino.
Od vseh grozot, ki sem jih doživel, je bilo to skoraj nekaj najbolj groznega. Ostal sem dolgo sedeč in strmeč v globino za njo, dokler me ni obšel nepopisen občutek nezavesti. Kaj lahko naredim, da ji pomagam? Ali ni nobene rešitve za takšno dušo? In najbolj nenavadno od vsega je bilo to, da je ona sama hotela navzdol v prepad.
V svoji nemoči sem sklenil roke in prosil Boga, da naj se je usmili. To je bila moja prva prošnja za to nesrečno žensko,in tudi ne moja zadnja.

* * *

V stal sem in odšel domov. Medtem ko se je bilo težko spuščati, je bilo sedaj toliko lažje iti zopet navzgor po strmini. Bilo je, kot da sem imel krila, in kmalu sem bil zopet pri mojemu prijatelju Guruju.
Med mojo odsotnostjo je prišlo sporočilo od Akaba, da sem končal mojo službo v bolnišnici in naj se preselim k Karel Georgu, da začnem z mojim študijem. S solzami v očeh sem se ločil od Guruja, toda tokrat velikokrat lažje kot prvič. Prosil me je, da ga naj obiščem kadarkoli hočem, ko bom imel čas, in tako sva se poslovila s pri srčnim stiskom rok.
O mojem šolanju nimam kaj veliko povedati, ne zato:, ker to ne bi bilo velikega pomena za moj razvoj, temveč ker za druge ni posebno zanimivo, in moram poskušati biti kratek, da se moje pripovedovanje ne bi vleklo v neskončnost. Hočem samo omeniti, da je bil to čas poln blaženosti, izpolnjen z najbolj prijetnimi vtisi. In kako dobro sva se imela skupaj s Karel Georgom. On je bil kar precej pred menoj, toda zaradi tega mi je bil tudi velika spodbuda.
Če sem ostal pri kakšnemu problemu, je bil običajno on tisti, ki ga je razvozlal. Toda on je imel več smisla za filozofijo, medtem ko je meni bolj ustrezalo praktično znanje in zgodovina.
Najine počitnice sva vedno preživela pri Gerdi. V kakšnem raju je živela! Da bi ga opisal, to ne morem niti poskušati. Stanovala je skupaj z nekaterimi prijatelji, ki jih je spoznala že davno prej, v prejšnjih razvojnih stopnjah.
Ti so osnovali majhno kolonijo, kjer so se ukvarjali deloma s

samoizobraževanjem, deloma z umetnostjo in glasbo, deloma pa tudi s tem, da so na zemlji poiskali izgubljene ljudi in delali za njihovo rešitev. Bilo je resnično slovesno, priti k tistim prijateljem. Vedno so nama nudili posebno veselje.

Enkrat sva se smela z njimi udeležiti velike zabave, ki se je praznovala v še višji sferi ali področju. Nekaj tako čudovitega do takrat še nisem doživel; to je bila velika religiozna slovesnost, katere se je udeležila velika množica poslušalcev iz različnih sfer. Tam so se prirejala predavanja, toda ne enolične in neprijetne pridige, ki običajno zaznamujejo zemeljska cerkvena druženja, ne, tiste so bile poživljajoče in osvežujoče. In ta glasba! Nikoli ne bi mogel verjeti, da zbor lahko poje tako neustavljivo lepo. Toda kakor je bilo vse čudovito, vendarle nisem imel nobene želje tu ostati; tega tudi ne bi mogel prenašati. Tu je bilo tako svetlo, da je mojim očem skoraj vzelo vid, in bil sem zelo zadovoljen, da sem se vrnil k moji šoli. Nehote sem moral pomisliti na ubogo Gertrud, ki ni mogla prenašati tisto slabotno svetlobo, ki jo je obkrožala, temveč je tako močno želela biti v temi. Svetloba in tema sta zelo relativna pojma.

* * *

Tako je minilo veliko let po zemeljskem štetju. Akab je včasih prišel in nas obiskal. Ob eni takšni priložnosti je pripovedoval, da je obiskal Gertrud. Podal je presunljivo sliko njenega položaja. »Ona je pač še zelo trdovratna«, je rekel, »toda nekaj mehkejša je vendarle postala po vsem tem, kar je morala pretrpeti. To je čudovito, da obstaja sredstvo, ki končno upogne tudi najtrdnejša kolena, in tisto sredstvo ni nič bolj strogo kot mora biti. To je mimogrede samo naravna posledica našega delovanja«.

- Ali se ne da nič za njo storiti? ga vprašamo Večkrat sem že pomislil na njo in tako boleče je, ko ji nikakor ne morem pomagati, posebno še sedaj, ko se imam tako dobro.

- Še vedno bi bilo prezgodaj, ne bi mogel nič dobrega doseči, če bi se sedaj njej približal, prav nasprotno, to bi njeno trmo samo še bolj utrdilo. Toda prišel bo dan in mogoče tudi ni več tako oddaljen, ko boš moral posredovati in ji podati roko v pomoč. Dal ti bom vedeti, kdaj boš lahko šel k njej navzdol. Tudi Karel Georg se mora pripraviti, da ti bo stal ob strani, brž ko bo čas primeren. Mislim, da bo on moral že pred teboj iti k njej.

- Kako dobro Akab, da tudi ti skrbiš za njo.

- Skrbim samo za vaju dva, reče on s poudarkom na zadnji dve besedi, ker sta vidva povezana, najsi še tako to čudno zveni. Vsekakor moraš njej nasproti plačati dolg, in

zaradi tega je tvoja naloga predvsem njej pomagati.
Čutil sem, kako me je pri teh besedah prešinila neprijetna groza. Ali še nisem bil prost? Ali me ima še vedno v oblasti? In kako bi lahko jaz, kot slabotnejši, pomagal njej, ki je močnejša? To je bila naloga, ki mi je položila tono težkih opek na dušo. In kaj sem bil njej dolžan? Ali me ni v resnici ona uničila? Vsa ta vprašanja so me prešinila in nisem se mogel zadržati, da ne bi vprašal Akaba: Kaj sem potem storil Gertrudi, da ji toliko dolgujem?
Tega ti še ne morem povedati, mi odgovori. Mogoče boš sam našel odgovor na to tvoje vprašanje, ko boš najmanj pričakoval.
Spet ena izmed tistih temačnih izjav, ki jih nisem razumel, ter jih tudi nisem hotel imeti razložene.

* * *

Še eno prigodo iz mojega šolskega časa moram omeniti. Moral sem rešiti nalogo, ki mi je delala velike preglavice. Napisati bi moral esej o kulturi starodavnega Egipta med Hermesovo vladavino, ki naj bi temeljil na predavanju, ki sem ga slišal. Moji zapiski o tistem predavanju so bili zelo nepopolni in drugi viri mi niso bili na razpolago. Karel Georg ni bil na tistih predavanjih in zato mi ni mogel pomagati. Zelo zmeden sem tam sedel in nisem vedel, na koga naj se obrnem, da dobim potrebno razlago.
Pa se je nenadoma pred menoj pojavila ženska, ovita v bleščečo belo obleko iz najboljšega blaga. Popolnoma brez hrupa je vstopila v mojo sobo. Ali je prišla skozi vrata ali skozi streho, tega ne vem; opazil sem jo šele, ko je stala pred menoj . Vrgla je tančico nazaj in pokazala lep obraz mediteranskega tipa s temnimi očmi in očarljivim pogledom. Glava je bila ovita s temnimi kodri, ki so ji padali po vratu in ramah.
Če bi se mi to pripetilo na zemlji, bi jo razglasil za duha iz drugega sveta, toda sedaj sem se sam nahajal v tistem drugem svetu. Ali tudi tu obstajajo duhovi?
Smejala se je mojemu začudenju, ki se je brez dvoma odražalo na mojemu obrazu.
- Mir s teboj, Wolfgang, reče ona z glasom, skoraj prav tako očarljivim kot njene oči. Ali me ne poznaš?
- Ne, kdo si ti in od kod prihajaš? Tvoje telo je tako: prefinjeno, da lahko vidim skozenj. Si ti bitje iz višjega sveta kot je ta?
Brez odgovora, si ponovno nadene pajčolan na obraz in je nekaj časa stala popolnoma mirno. Ko je spet odkrila svoj obraz, je bil spremenjen. Videl sem samo staro ženo s shiranimi potezami, toda pogled je bil isti, topel in prijazen.
- Ah, sem zaklical, si to resnično ti, stara Dorchen, moja stara ljuba prijateljica. Toda

kaj naj to pomeni, ali lahko tvoj obraz spreminjaš, kakor hočeš?
- Poslušaj, Wolfgang, govori, medtem ko zopet potegne pajčolan na obraz. Jaz sem tvoja stara prijateljica Dorchen, ki te je hranila na svojih prsih in te zato ljubi kot svojega lastnega otroka. Toda sedaj, kakor si pravilno uganil, domujem v višjem svetu, ki je prav tako neviden za tebe, kakor za tvoje soljudi na zemlji. Da se naredim vidno, sem morala iz vaše atmosfere vzeti materijo, da moje telo zgostim. Moja volja je pri tem ta urejevalna moč, in se lahko torej pokažem ali na način kakor sedaj tam zgoraj živim, ali v obliki, ki sem jo imela med zemeljskim življenjem. Veliko truda me stane, da se pokažem v tej obliki, ki sem jo sedaj odložila, zatorej se boš moral zadovoljiti s staro Dorchen v njeni novi obliki. Nekaj časa je stala mirno in molčeče, ter je potem potegnila pajčolan nazaj in mi je zopet pokazala tiste lepe poteze, ki sem jih prej tako občudoval. Bil sem tako začuden, da nisem mogel skoraj ničesar izreči.
- Toda... zakaj? sem zajecljal.
- Zakaj je stara Dorchen prišla tako visoko v tem svetu? je dopolnila nedokončan stavek.
- Jaz sem star duh, ki je šel skozi dolgo vrsto zemeljskih življenj. Ko sem jih uspešno dokončala, sem tudi dokončala moje zemeljsko učenje - in sem smela preskočiti naslednji duhovni svet in preiti v višjega. Zaradi mene mi ni potrebno več priti navzdol. Če to storim, pridem kot misijonarka.
- Med pogane? vprašamo
- Mnogo preveč poganov je med temi tako imenovanimi Kristjani, ki potrebujejo našo pomoč, odgovori.
- Toda povej mi, Dorchen, zakaj si morala ti, ki si bila tako blizu popolnosti, preiti skozi takšno težko in preizkušajoče zemeljsko življenja?
- Predvsem ti želim povedati, da sem še neskončno daleč oddaljena od popolnosti, in sicer je to, mimogrede, večkrat tako, da je zadnji poskus, s katerim se moraš na zemlji soočiti, posebno težak. Sama sem prosila, da takšno težko nalogo vzamem na sebe tako, da če se mi ona posreči, mi ni več potrebno priti nazaj na zemljo. Vidiš, moram se spokoriti za mnoge grehe iz mojih mnogih življenj, in zato sem sestopila v življenje služabnice. Tam sem te srečala, ti moj zaskrbljen in vesel otrok. Ne morem ti povedati, kako sem srečna, ko te vidim takole sedeti pred menoj. Sledila sem ti skozi vse tvoje bitke in prizadevanja, in sem za tebe v mojih molitvah in mojih mislih prosila vse najboljše. Morala sem dolgo čakati na pravo priložnost, da se ti približam; torej je sedaj tako, kot da si me ti sam priklical semkaj, kar je olajšalo prestop meje, ki loči tvoj svet od mojega.
- Ali sem te jaz poklical? prepaden vprašamo Priznati moram, da nisem mislil na tebe

že mnogo let.
- Hotel si pomoč nekoga, ki pozna kulturno zgodovino starega Egipta.
- Da, to je resnica, toda ne. . .
- To ni Dorchen, v kateri bi lahko prebivala takšna modrost, si misliš.
Zakaj ne? Živela sem v Egiptu tistega časa, ki ga hočeš opisati in takrat sem imela visok družben položaj. Torej lahko govorim iz osebne izkušnje in ti lahko podam razlago, ki je velikega pomena za tvojo temo. Če hočeš, lahko takoj začneva, nimam veliko časa ostati tukaj.
Usedia se je poleg mene. Ona je narekovala in jaz sem pisal.
Ko je končala, se je dvignila, me poljubila na čelo in izginila prav tako skrivnostno, kot je prišla.
Moj učitelj je bil zelo začuden.
- To pa je prav mojstrski opis, je dejal, in tu je toliko podrobnosti, ki jih v mojem predavanju nisem nikoli omenil, da, celo takšne, o katerih niti sam ne vem nič.
- Kje si jih dobil?
Povedal sem mu, kako se je to zgodilo.
- Srečen si lahko, da imaš takšne pomočnike, je rekel.

* * *

Sedaj gre zares. Prišlo je obvestilo, da se Karel Georg in jaz napotiva k Gertrudi. Slediva naj drug drugemu. Akab naj bi se tam srečal z nama; to pot sem že poznal.
Mislim, da se še nisem tako tresel pred nobeno drugo nalogo, kot pred tisto. Ne samo, ker je bila nizka in zelo težka, temveč tudi zaradi velike bolečine, ki je ostala tam v temi. Seveda sva morala iti tja. Vedno vesel in živahen Karel Georg je postal molčeč in resen, vendar se ni obotavljal niti za trenutek, in tako sva se podala na pot.
Na vhodu jaška, kjer je Gertrud takrat izginila, sva srečala Akaba.
- Pogumno, moja prijatelja, je rekel. Vsak naj me prime za roko, ter se tako spustimo navzdol, toda bodita pripravljena, tam bomo videli grozljive prizore.
Previdno smo se potopili navzdol, globoko v notranjost hriba. Tu je bilo temno in mrzlo, toda Akab je imel pri sebi nekakšno svetilko. Šli smo skozi dolge temačne hodnike, kjer je od sten kapljala voda in strop je bil prekrit s kapniki. Na obeh straneh so bile jame, nekatere odprte, druge zaprte z vrati in debelimi zapahi. Iz večine se je slišalo žalostno tamanje in jok, iz drugih pa preklinjanje in psovanje.
Srečali smo nekoga, ki je že od daleč izgledal bel in sijoč. Ko smo se približali, smo videli, da je to bil visok duh, ki je okoli sebe razširjal svetlobo. Prijateljsko je pokimal Akabu.

- To je eden izmed stražarjev tu doli, je rekel Akab, če se ga sploh lahko tako imenuje. Ti čuvajo te nesrečnike, vedno pripravljeni, da jim prinesejo tolažbo, če so jo ti zmožni sprejeti, in jih odvesti proč od tu, če so sami pri sebi prišli do določene stopnje. To je odgovorno delo, ki zahteva neomajno zaupanje in goreče prizadevanje; resnično so junaki tisti, ki se posvetijo službi s takšno požrtvovalnostjo.

Dosegli smo naš cilj. V mali votlini ob strani rova smo odkrili Gertrudo. Ni nas opazila. Akab me je prosil, naj ostanem zunaj in je vstopil skupaj s Karel Georgom. Lahko sem slišal vse, kar so se pogovarjali. Najprej je zagledala Akaba, katerega je prepoznala.

- Kaj spet počneš tukaj, je dejala, če me ne moreš odpeljati proč od tu?

- Tega ne more nihče, razen tebe same. Popolno in kesanja polno priznanje vsega tega, kar si zagrešila, je najmanj, kar te lahko reši te teme.

- Vse sem priznala. Jaz sem bila tista, ki sem očetu vzela življenje; jaz sem bila tista, ki sem ukradla njegovo premoženje; jaz sem bila tista, ki sem mojega moža napeljala h kockanju; jaz sem bila tista, ki... Tu obmolkne.

- Še nekaj skrivaš, kar gloda tvojo zavest. To lahko vidim, je rekel Akab. Razumi, da moraš svoje srce popolnoma odpreti, tako da bo Božja svetloba pritekla v notranjost in otoplila tvojega zamrznjenega duha. Mogoče želiš to zaupati staremu prijatelju, ki sem ga danes pripeljal s seboj. Ali ga prepoznaš?

Zakričala je, ko je prepoznala svojega brata, in potem je za dolgo časa nastala tišina.

Ko si je opomogla od strahu, ki ga je povzročilo to nepričakovano srečanje, je temu sledil dolg pogovor med bratom in sestro. Poskušal je vse mogoče, kar je bilo v njegovi moči, da bi jo premaknil, da Akabu opiše njeno celotno življenje, ne da bi kaj prikrivala. Vidno se je zvijala kot črv pod prikritim spoznanjem krivde proti njenemu bratu, medtem ko je poskušala zveneti nedolžno. Postala je vedno bolj razburjena in končno je prosila, da oba odideta proč in jo pustita pri miru, ker nima ničesar več za priznati.

Karel Georg je prišel ven zelo žalosten in brez poguma. Akabov obraz pa je izgledal zelo resno.

- Torej moraš sedaj ti stražiti pri njej, mi je dejal. Midva greva nazaj kvišku, toda prišla bova, če naju boš poklical. Bodi potrpežljiv z njo, ne muči jo z dolgim prepričevanjem, pusti, da pride priznanje prostovoljno, drugače nima nobene vrednosti. Razumel boš to, kar jo še vedno stiska. Bog naj bo s teboj!

Oba mi stisneta roko in sta kmalu izginila iz mojega vidnega polja.

Sedel sem sam na tem ubogem ležišču, kjer je počivala Gertrud. Ni opazila, da sem vstopil in je tam ležala z glavo zavito v cunje, ter ihtela. Žalostno je bilo pogledati to,

nekoč tako slavljeno žensko, ki je tako uboga in revna ležala v mrazu in temi. Sklenil sem roke in molil k Bogu, naj otopli njeno srce tako, da se ne bo več upirala Njegovi ljubezni. Ihtenje je kmalu postopoma prenehalo, in mislil sem, da je zaspala.
Priznati moram, da mi je bilo zelo mučno, ko sem tam molče sedel v temi in buljil pred seboj, sam samcat med tako mnogimi nesrečneži v tem domovanju hudega trpljenja. Tišino so prekinjali posamezni stokajoči vzdihi in nesrečni kriki, ki so prihajali iz poleg ležečih votlin. Moje oči so se postopoma navadile na temo tako, da sem lahko razločil bližnje predmete. Ta oprava, če sploh lahko o tem govorimo na takšnem kraju, je bila razumljivo preprosta. Gertrud je ležala na pogradu z majhnim vzglavnikom pod glavo in z odejo, ki jo je prekrivala. Tla so bila pokrita z gladkimi kamni in goli hrib je oblikoval stene in strop; nizek ploščat kamen je služi kot edini stol. Kako dolgo sem tam sedel in čakal, ne vem.
Končno se je prebudila, sedla pokonci in buljila v mene.
- Aha tako, to si ti, je dejala. Ali si me prišel odpeljati od tu? Vsekakor to ni prav prezgodaj.
- Da, prišel sem, da te odpeljem, vendar me je strah, da ti bo težko oditi.
- Da, težko se premikam, kot vidiš sem zelo težka, kakor da bi bilo moje telo iz svinca. Toda ti me mogoče lahko nosiš.
- Ne verjamem, da bi to zmogel; bolje bi bilo, če se znebiš vsega, kar te teži.
- Da, da, zdi se mi, da imaš prav, in to tudi hočem, toda to je tako težko, kot lahko vidiš. - Meni ni potrebno njemu vse povedati, temu Akabu, ki je bil tukaj. Povedala sem mu najhujše. Ali ni to dovolj?
- Ne, mislim, da ne. Ali se spomniš kaj pravi eden izmed Davidovih psalmov: »Ko sem molčal, so se mi razmehčale kosti «. Zaradi tega te nočejo tvoje noge nositi. Nekaj hočeš zamolčati; to je krivda, ki jo nočeš priznati in prej ne moreš priti od tu ven.
- Toda glej, to mi je tako težko. Ti pač dobro veš, kako je to. Sam si bil poleg, ker si ti to povzročil. Sam nosiš odgovornost za to! Zakaj hočeš prevaliti krivdo name?
- Razumem, kaj misliš, in prepoznavam, da tudi jaz nosim veliko krivdo pri tem zločinu, ki sva ga zagrešila tvojemu bratu.
- To ti nikoli ne bo mogel odpustiti.
- On mi je že odpustil in ne želi nič več, kot da odpusti tudi tebi.
- Pred kratkim je bil tu. Zelo sem se prestrašila, ko sem ga zagledala, toda on ni vedel, da sem sodelovala pri njegovi smrti, to sem lahko videla. Kako naj bi to tukaj pred njim priznala? To presega moje moči.
- Aha, on pozna najino hudodelstvo do potankosti, toda on zato ne goji nobene jeze proti nama. Ta tvoj brat je tako dober.

- Kaj praviš? On to ve, in me ne sovraži? To je nenavadno.
- Ko se enkrat doseže stopnja, na kateri je on, je nemogoče sovražiti. Tudi noče, da ga zavoljo njega prosiš za odpuščanje, temveč zavoljo sebe, da ti bo lažje pri srcu in da se boš lahko izkobacala ven iz te teme nazaj v svetlobo in v veselje.
- Za mene tu ni nobenega veselja.
- Ne govori tako. Vem, da bodo tudi na tvoji poti cvetele rože le, če ti to sama želiš.
- Kako lahko to veš?
- Ker je Bog dober. Ustvaril nas je za veselje in ne za bridkosti. In kar je On določil, to tudi izvrši, tudi če mi to izvršitev Njegovega načrta zadržujemo, ko se po krivi poti od Njega oddaljimo.
- To je čudno govorjenje. Na zemlji mi nisi nikoli tako govoril.
- Ne, tam sva šla po napačni poti. Toda odkar sem prišel sem tukaj, sem se veliko naučil. Tudi ti boš dobila poduk, samo če boš šla od tu.
- Ne sprašujem po tem. Ne verjamem v pravljice o Bogu in nebesih. Če On obstaja in če je to zmožen, naj me čim prej zdrobi v prah, kakor pa da me pusti tako trpeti. Toda, On ni nikoli obstajal ali pa je brez moči.
- Prav skozi tvoje trpljenje On kaže, da je živ in močan v globini tvoje duše, kjer On Sam živi v iskrici, ki jo je v tebe položil. Ti si hotela to iskrico zadušiti, toda On kliče v tebi in ne boš prejela nobenega duševnega miru,dokler Mu ne boš dala zraka. On ima mogočen glas, kar zelo dobro veš.

Ona nič ne odgovori, ter čepi v njenem kotu in ziba glavo v rokah, potem spet pade na pograd in vrže odejo čez sebe. Tam je ležala popolno nepremično, toda ne verjamem, da je spala.

Tako sem zopet tam sedel, osamljen z mojimi mislimi, toda sedaj mi ni bilo nič več tako grozno pri srcu kot pred tem. Začel sem upati, da bodo moja prizadevanja uspešna, in to me je napolnilo z veseljem. Toda ure so bile dolge v temi.

Potem je prišlo nepričakovano, kakor da so se stene hriba odprle. Videl sem sliko, ali bolj natančno, celo vrsto slik, ki so si sledile druga za drugo v toplih barvah življenja. Poskušal bom to opisati, kar sem videl. Gertrud je ležala popolno nepremična ob meni.

Videl sem ciganski tabor na travniku pred velikim mestom. Bil je lep sončen dan pod toplim južnim nebom. V taboru je bilo praznovanje, in mnogo ljudi iz mesta je prišlo semkaj, da si to ogledajo. Mlada ciganka je plesala na razgrnjeni preprogi ob zvokih gosli, na katere je igral starejši cigan. Bila je čudovito lepa z velikimi sanjavimi očmi in črnimi kodri, ki so se premikali v ritmu plesa. Na ustih je imela kljubovalen nasmeh, ki se ji je dobro prilegal. Nosila je tanko svileno bluzo in čez njo z zlatom izvezen zelen

žametni brezrokavnik. Na robu malenkostno obrobljeno krilo, ki ji je segalo čez kolena in zlato vezen pas sta dopolnjevala njeno nošo. Roke in noge so bile gole. In kako je plesala! To je bil žar v vsakem gibu.

Med gledalci je bil mlad mož, sodeč po obleki plemič, ki ga je mlada plesalka zelo prevzela. Ko je bil ples končan, je šel k njej in ji ponudil dragoceno briljantno iglo, ki jo je potegnil iz svojega nabranega ovratnika.

Prizori se hitro menjavajo. Takoj nato sem jo videl na konju. On jo ima na sedlu pred seboj in spodbada svojega konja k hitremu galopu, kolikor dopušča to dvojno breme. To je pravzaprav beg, ki je potreben, saj se nedaleč za njima približujeta dva cigana na hitrih konjih. Ali bo on s svojim dragocenim tovorom uspel pobegniti? Če ne, je mrtev.

Pojavi se grad z visokimi koničastimi stolpiči in tja vodi pot. Toda razdalja med zasledovalcema in zasledovanima se vedno bolj zmanjšuje. Vitezov konj še komaj sope od napora. On ga še enkrat spodbode tako močno, da ta besno galopira naprej. Zdrvi čez dvižni most, ki ga budne roke takoj potegnejo kvišku, ter se zgrudi na tla pod vratnim obodom. Tudi oba zasledovalca prideta kasneje s takšno hitrostjo, da komaj preprečita, da z njunima malima konjema vred ne padeta v jarek pod gradom. Morata se premagana vrniti.

Potem sem videl naslednje prizore vedno bolj nerazločno, mogoče kot posledico mojega stopnjevanega razburjenja. Nisem vedel zakaj, toda vse me je tako globoko ganilo. Videl sem divje početje na gradu, veseljačenje, popivanje in posiljevanje žensk, in videl sem ciganko zaprto v sobi v stolu, kjer je sedela, če že ne ujeta, vendar skrito zastražena. Končno sem jo videl oditi z gradu z otrokom v rokah, samo in zapuščeno.

Streslo me je po celotnem telesu. Kaj pomenijo te slike? Kaj sem imel s tem opraviti?

Glas v moji notranjosti odgovori: »To si bil ti sam in to je bila ona.«

Sedel sem kot okamnel. Torej to sem zagrešil proti Gertrudi. Iztrgal sem jo iz kroga, v katerem je bila srečna in kjer bi mogoče postala dober človek. Njeno življenje sem zastrupil in jo potem nagnal. Jaz sem to grenko zmajevo seme zasejal v njeno dušo. Moja je bila krivda, da sedaj tu leži.

Padel sem na kolena ob njeni postelji in ji nasproti iztegnil moje roke. Ona se je počasi obrnila in me je gledala z začudenimi pogledi.

- Gertrud, ji rečem, ti si neizrekljivo trpela. Tebe sem grozovito prizadel. Vse to je moja krivda. Ali mi lahko odpustiš? Ona pa samo začudeno strmi v mene.

- Jaz sem te zapeljal. Jaz sem te pognal v temo. Jaz bi moral tu sedeti, kjer sediš ti, in

ti bi morala svobodna oditi.
- Kaj s tem misliš? je vprašala.
Povedal sem ji, kaj sem razbral v slikah, ki sem jih videl. Molče je tam sedela in poslušala z napeto pozornostjo.
- Da, Wolfgang, je rekla, ko sem končal, to si bil ti in ta druga sem bila jaz. To čutim tukaj. Potrkala se je po prsih. Sedaj razumem vso to v meni zaprto grenkobo, ki sem jo nosila.
- Odpusti mi! sem šepetal. Nežno me je pogladila po laseh.
- Wolfgang, je rekla s tako nežnim glasom, kot ga od nje še nikoli nisem slišal, oba sva grešila drug proti drugemu, toda jaz najbolj. Poigravala sem se s tvojo slabostjo, ter sem te povlekla v umazanijo. Ti si se vzdignil iz tvojega ponižanja, toda jaz še ležim tam. Pomagaj mi! Pomagaj mi, Wolfgang! Jaz sem pokvarjeno bitje.
Padla mi je okoli vratu in obupano zajokala.
- Aha, če bi bil Karel Georg tukaj, bi mu vendarle lahko povedala, kako slaba sem bila z njim. Naj mi oprosti, če mi lahko.
Na moj klic sta prišla Akab in Karel Georg, in sledil je ganljiv prizor med bratom in sestro.
Akab jo ovije v plašč, in ponesli smo jo proč iz votline skozi dolg hodnik in navzgor skozi jašek na svetlo sončno svetlobo. Zazvenela je himna iz višin: »V nebesih zavlada veliko veselje nad grešnikom, ki se je spokoril.«

* * *

Naslednje obdobje bi malo koristilo drugim, vendar je bilo za mene nepopisno velikega pomena. Obsegalo je vse blaženosti, ki sem jih bil zmožen uživati, in obenem je bila ta naloga tako polna blagoslova in me je tako okrepila, da se bom tega vedno spominjal s hvaležnostjo.
Odkar sem pomagal Gertrudi in jo prepustil varstvu dobrih prijateljev, sem od Akaba sprejel že dolgo pričakovano sporočilo, da sem sedaj dozorel, da se lahko preselim na naslednje področje, kjer si lahko z Gerdo delim dom. Toda najprej sem moral zaključiti moj študij z dopolnilno preizkušnjo.
Sama Gerda je prišla in me povedla navzgor v njen dom, ki bo tudi moj. Tu sva najdalj časa najsrečnejše živela skupaj v domu, ki je bil po mojem takratnem mnenju,raj.
Nepopoln opis v zemeljski govorici bi samo zmanjšal vse vtise, ne da bi bila pri tem podana natančna slika tega življenja. Odstopiti moram od vzbujanja hrepenenja med zemeljskimi otroci, čeprav bi ga rad vsaj nekaj z njimi delil.

Če bi bil pesnik, bi zapel odo o ljubezni, ker je tisti občutek nenehno svež ih obnovljen vir veselja našega življenja. To je bila tista Božja moč, ki me je izvlekla iz ponižanja, v katero sem se nekoč pahnil.

* * *

Toda naj si nihče ne predstavlja, da je bilo tukajšnje bivanje brezdelno poglabljanje v vse različne, četudi še tako čiste užitke. To je bilo veliko več kot zelo prizadevno in naporno življenje v službi dobrega. Če tako v tem svojem razvoju napreduješ toliko, da delaš dobro zavoljo dobrega, ti nikoli ne zmanjka dela. Potem dobiš naloge od nadrejenih voditeljev, pod katerih oblast se sam postaviš, ki so najbolj primerne za tvoje moči; in ne obstaja večje veselje, ko svoje delo tako dobro izpelješ, da od svojega nadzornika dobiš hvaležno besedo ali zahvalen pogled.
Kakšne so bile te naloge? kdo začudeno vpraša. Te so bile neskončno raznolike. Pomislite na trume pomoči potrebnih priseljencev vseh mogočih stopenj razvoja. Pomislite na vse, ki se zvijajo v verigah, ki so si jih sami skovali, na vse tiste, ki slepo drvijo v svoje uničenje in se do krvi udarijo ob ovirah, ki jih srečujejo na svoji poti, na tiste, ki se opotekajo v temi, vse iste, ki duhovno ali fizično trpijo. Vsi ti potrebujejo pomoč, bodisi da so na fizični stopnji ali pa so se že premaknili v onstransko. Te tožbe in potrebe so tu prav tako velike kakor tam. Žalostno pri tem pa je, da tu lahko le tako malo storimo.
Med tistim časom neutrudnega dela, ki sva ga večkrat smela skupaj izvesti, kakšen sijajen počitek je to bil, priti nazaj domov, si pridobivati znanje in potovati na napredne svetove. Da, to bivanje je polno brezmejnih možnosti.
Nekoč sva smela spremljati Akaba na takšnem potovanju. Z vrtoglavo hitrostjo smo prepotovali dolge razdalje po vesolju in smo se spustili na nek planet. Ta je bil v svojem zvezdnem življenju starejši kot zemlja, in zato naseljeno z bitji, katerih razvojna stopnja je veliko večja od zemeljske. Od njih smo se lahko veliko naučili, čeprav je bila natančna primerjava otežena zaradi njihovih različnih okoliščin.
Naš postanek tam je bil kratek, vrnili smo se brž, ko je Akab izvršil njegovo naročilo.
Na mene je napravilo poseben vtis dejstvo, da prebivalci tistega planeta skoraj nič ne trpijo pod fizičnimi vezmi, medtem ko Zemljani hodijo tako sključeno in ujeto pod bremenom grobe materije.

* * *

Zemeljske vezi so trdne tako, da te sredi vsega tega veličastja prevzame določeno

hrepenenje po zemlji, ki ga to svobodno življenje ponuja. Hrepenenje mogoče ni tako dobra beseda za tisti čuden občutek. Najprej se pojavi kot notranji opomin, katerega se najprej ustrašiš, toda potem to pride vedno močneje vsakokrat, dokler te končno ne premaga, da začneš svojega vodnika prositi, da se spet povrneš navzdol. To mora izvirati iz tega, da se notranje pomanjkljivosti v našemu bitju toliko bolj in bolj uveljavljajo, kolikor dalj časa si tukaj v dotiku z naprednimi duhovi. Čutiš tudi to, da pot do izboljšanja teh pomanjkljivosti pelje samo skozi materialno šolo, kjer z zbiranjem materije izgradiš svoj duhovni značaj, pa naj se to sliši še tako čudno. Samo v materialnem svetu lahko ta nedozorel duh, s povojem okoli oči, kaže svojo nepopolnost, ki sili v ospredje, in samo tako lahko pridobiš najbolj dragocene izkušnje in korakoma napreduješ. Ko se ta material, ki se na ta način zbere, tako rekoč porabi, te spet povleče navzdol, da ga zbereš še več.

Gerda je bila sprva zelo žalostna, ko je slišala, da me je prevzela tista zemeljska lakota. Ni mogla verjeti in me je prosila, da te misli izbijem iz glave, toda te niso utihnile. Sam sem čutil, kako težka bo ta ločitev od Gerde, toda niti to ni moglo omehčati mojega sklepa. Ko naju je Akab zadnjikrat obiskal, sem mu predstavil mojo željo. Najprej ni nič rekel, toda nato mi je namenil pogled, tako poln nežnosti in otožnosti, da sem se skoraj prestrašil. Je bilo življenje, kateremu grem nasproti, tako polno preizkušenj?

- Ljubi Wolfgang, je nazadnje rekel, veseli me, da si prišel do te odločitve brez vpliva od kogarkoli. To sem pričakoval, ker mislim, da je tvoj čas prišel. Bodi torej prav tako vztrajen in resnicoljuben, kakor si pogumen. Kot prav dobro razumeš, to življenje, ki te čaka, ne bo lahko. Preiti moraš skozi trdo šolo, da utrdiš tvoj slab značaj, in moraš popraviti nekaj stvari tistim, ki si jih zavrgel, je še dodal s tihim glasom.
- Ljubi Akab, vpade Gerda, ne spodbujaj ga, da napravi ta korak. Ne verjamem, da je zbral skupaj že dovolj moči, da uspešno prestane preizkušnjo, ki je pred njim. Mislim, da bi moral še nekaj časa ostati tukaj. Ne morem ga pustiti od sebe, je šepetala s solzami v očeh.
- Mogoče mu lahko slediš in ga poiščeš, odgovori Akab s prijaznim nasmehom. Toda sedaj mu ne smeš vzeti poguma. Iti mora po poti, ki se mu zdi prava.
- Akab ali veš kaj o teh zunanjih obris ih življenja, kateremu grem naproti?
- Nič določenega, odgovori on. Vem samo, da to, kar imaš za prestati, ni težje od tega, kar zmoreš prenesti; in jaz ti bom vedno stal ob strani, da te zaščitimo. Sedaj bom tvojo prošnjo sporočil višjim angelom, ki so nad rojstvom in smrtjo. Ali imaš še kakšno posebno željo?
- Prosi jih samo, da naj se toliko, kolikor je mogoče, rešim tega bremena, ki me

pritiska k tlom. Hrepenim po tem, da se ga v celoti znebimo
- Ne naloži si preveč na svoje rame, samo po sebi je to že dovolj težko. Bolje je, da se na več zemeljskih življenj razporedi to, kar imaš za poravnati; to je moj nasvet.
Gerda je nekaj časa tam mimo sedela. Sedaj pa je vstala, gre h Akabu in mu položi roko na rame.
- Prijavi tudi mene za takrat, odločno reče, medtem ko so velike solze tekle po njenih licih navzdol. Moram mu slediti.
- Ti toplo srce, reče Akab, ti si vedno velika in močna, toda ne smeš iti navzdol, če iz tvoje notranjosti ne dobiš nobenega navodila. Čakaj, mogoče bo le-to kmalu prišlo. Naravo se pač ne sme prehiteti, niti pri rojstvu, niti pri smrti.
Akab naju je zapustil, in kmalu potem dobim poziv, naj se pripravim. Sledilo je čudno obdobje. Odrevenel sem in moja zavest je bila vedno bolj obdana z gosto meglo. Medtem ko sem bil še dovolj pri zavesti, da dojamem, kaj se mi dogaja, sem bil nekega dne voden na zemljo, da vidim mojo bodočo mater. Bila je tako svetla in dobra, toda zunanje okoliščine mojega življenja so bile postavljene tako, da če bi jih že prej videl, bi se ves prestrašen takoj obrnil nazaj. Sedaj sem bil z njo že tako povezan, da nisem mogel niti pomisliti na umik; ta gibljiv trak med mojo materjo in menoj je bil že spojen.
Zadnje, ki se je spominjam iz časa moje veličastne svobode, je bila Gerdina nežna skrb za mene; v tistem času me namreč ni nikoli zapustila.
Njene zadnje besede so bile kot balzam za moje oslabljene čute: »Bodi pogumen, poiskala te bom«.

3. Poglavje

Sedaj sem bil zopet na zemlji. Bil sem rojen v majhni koči, v oddaljeni vasi, daleč onstran velikih prometnih cest. Moj oče je bil preprost kmet, ki je s težavo vzdrževal sebe in svojo družino z majhno krpo zemlje, ki je bila njegova. Moja mati je bila meščanskega porekla in je bila izobražena. Prav majhen roman je to, kako je postala kmečka ženska v tej tako oddaljeni gozdni vasi. V očeta se je zaljubila, ko je bila še čisto mlada, spoznala ga je na potovanju po reki, po tisti okolici, kjer je bil vodič. V družini je bil velik direndaj, ko se je odločila, da postane njegova žena. Toda bila je velika in močna obenem in ljubila je svojega moža; zaradi tega je izpadlo vse veliko bolje, kot se je pričakovalo. Moj oče je bil preprost iskren človek, ni imel druge izobrazbe kot osnovno šolo in kar se je z neposrednim stikom naučil od narave, toda oba sta srečno živela skupaj.
Dolgo časa sem bil edini otrok, toda nekaj let za mano je bila rojena sestra, ki je pri

krstu dobila ime Marija. Meni je bilo ime Johann. Naše družinsko ime sploh ni pomembno, kakor tudi ni vredno truda navesti, kje je bil naš dom.

Zelo zgodaj sem moral spoznati pomanjkanje vseh vrst; večkrat smo bilo celo na tesnem s kruhom v tej naši mali gozdni koči. Zgodaj sem se moral naučiti delati, najprej majhna opravila pri materi v kuhinji, potem pri očetu na njivi in v hlevu. Šola je bila daleč od naše hiše, in ni bila lahka stvar za malega škrata kot sem bil jaz, ob vsakem vremenu romati k tistemu malemu sedežu učenosti, kjer se je stregla skopa duhovna hrana. Toda rad sem se učil, in kakor je rekel učitelj, mi je šlo od rok.

Ob neki priložnosti sem si od enega sošolca sposodil knjigo pravljic; to je bil moj največji zaklad. Z njo sem se odplazil v gozd, in ni me bilo lahko najti. Slišal sem, kako me je mati klicala, toda pretvarjal sem se, kot da jo ne slišim. Bil sem sredi pustolovščine in se nisem mogel odtrgati od nje. Toda grenak del je prišel za menoj, ko sem kasneje moral priznati, kaj sem storil, in tudi, da sem mojo mater slišal klicati, toda nisem jo hotel poslušati. Mati je mislila, da bo to dovolj sramotno za mene, toda oče je bil strog in ni varčeval s kaznijo.

Moje otroštvo je bilo brez veselja, dokler nisem dobil moje majhne sestre, ki sem jo ljubil, in nič ni bilo boljšega kot na njo paziti in se igrati; v glavnem sem moral prevzeti tudi večji del nadzora nad Marijo.

Moje najsrečnejše ure sem preživel pod veliko jelko zadaj za hlevom, kjer sem z Marijo v naročju sedel in ji pripovedoval pravljice o velikanih in pritlikavcih in princeskah. Užival sem v pogledu na njene majhne oči, ki so sijale od strahu in začudenja in v občutenju trpeta njenih drobcenih udov od strahu, ko je zaslišala grozne glasove škratov. Bila je sladka, ta moja sestrica, in bila sva najboljša prijatelja.

Ko je bila stara 6 let, sem jo naučil brati. Bila je zelo bistra, in ker sem bil 8 let starejši, sem jo lahko poučil v nekaterih stvareh, ki sem jih vedel iz šole tako, da je bila Marija, ko je sama šla v šolo, že kar izvedena v teh učenjih.

Leta so tekla. Postal sem mladenič in moral sem iti v svet, da si poiščem službo, ker nisem mogel očetu doma več pomagati; kmetija je bila za to premajhna. S težkim srcem sem se poslovil od očeta, matere, in še posebej od Marije, toda nič se ni dalo spremeniti. Vrgel sem culo na rame, in odšel v svet. Najprej sem bil brez poguma, ko sem hodil po dolgi, dolgočasni deželni cesti, vendar bolj ko sem se od doma oddaljeval, bolj mi je zrasel pogum. Čudovit je občutek, da si star 18 let, svoboden in stojiš na lastnih nogah.

Moj namen je bil, da si poiščem službo na velikih posestvih, ki so bila bližje naseljenih področjem. To mi je tudi uspelo; najprej sem začel kot hlapec, kasneje pa sem postal nadzornik na velikem posestvu. Moral sem napeti vse svoje moči in trdo

delati, toda šlo mi je dobro. V vseh mojih prostih urah sem bral, ker sem imel nepotešeno žejo po znanju. Moj gospodar je bil do mene dober, in lahko sem si izposodil mnoge dragocene knjige, posebno o poljedelstvu in živinoreji. Vse kar sem lahko, sem prihrani! od mojega zaslužka. Nazadnje, ko sem nabral za enoletno bivanje, sem se od mojega gospodarja poslovil in vstopil kot študent v poljedelsko šolo.

Odkar sem odšel, nisem več videl mojega doma, toda z Marijo sva si večkrat dopisovala; moje največje veselje je bilo, ko je prišlo njeno pismo. Sedaj je bila že dekle 17. let. Kako sem hrepenel, da bi jo spet videl, toda nisem imel sredstev, da bi si lahko privoščil takšno dolgo potovanje.

Vse mi je šlo dobro. Ko sem izpite uspešno opravil, sem s posredovanjem sorodnika dobil v zakup donosno posestvo v bližini velikega podeželskega mesta. Sedaj sem hotel povabiti Marijo, da bi skrbela za hišo. Ona bi tudi rada prišla, toda mati je pred kratkim umrla, in zato ni mogla pustiti očeta samega na kmetiji.

Torej se moram pač oženiti, sem si mislil, čeprav sploh nisem bil za to navdušen. Dolgo časa sem bil neodločen, najbrž iz vzroka, da nisem poznal nobenega dekleta, o katerem bi veliko razmišljal.

* * *

Zgodil se je dogodek, ki je bil postavljen, da globoko poseže v mojo usodo. V mesto je prišla gledališka skupina, in peljal sem se tja, da vidim igro, ker so jo časopisi zelo hvalili. Toda ni bila igra tista, ki me je pritegnila, temveč gledališka igralka, mlado dekle temnejše polti z nenavadno lepimi potezami in z nekakšno posebno očarljivostjo v njenem bitju. Ostal sem v mestu in jo videval večer za večerom, dokler nisem več mogel premagovati mojih občutkov. Uspel sem jo spoznati in zaprosil sem jo za roko. Omamljen sem hodil; sploh nisem vprašal, kdo je in od kod prihaja; sploh nisem pomislil na to, kako slabo se prilega mojemu položaju, ki ji ga lahko nudim; hotel sem jo samo posedovati takšno, kakršna je bila.

Moj predlog je zavrnila nekoliko hladno in je kmalu potem s skupino odpotovala proč. Bil sem ves spremenjen, nisem imel več moči za delo. Kamor sem šel in kamor sem se napotil, je Laurina lepa slika stala pred menoj, me očarala in me ohromila. Hodil sem kot v sanjah in zamujal z mojimi opravki. Nazadnje sem se odločil, da odpotujem za njo. Takrat je nastopala v drugem mestu, daleč od tod. Zelo je bila presenečena, ko me je zagledala, in verjel sem, da sem na njo naredil močan vtis, ko je spoznala, kako močna je moja ljubezen do nje. Izprosila si je nekaj dni za razmislek in je potem privolila v najini zvezo.

Pol leta kasneje je bila Laura moja žena. Šele takrat sem pisal Mariji in ji povedal, kako je do vsega tega prišlo. Odpisala mi je dolgo pismo, ki je bilo en sam krik od strahu tresočega joka. To je delovalo kot klic prebujenja. Bedak, kaj sem storil! Ni dolgo trajalo, da sem odkril najina različna značaja. Ona je bila muhasta in oblastna, jaz pa mehek in popustljiv. Opojnost, v kateri sem do sedaj živel, se je kmalu razgubila in pogledal sem trezno resnici v oči. Moral sem kot mož stisniti zobe in prenesti, ter trpeti posledice mojega bedastega dejanja. Sedaj sem uvidel, da ne morem biti tako popustljiv. Moral sem bolj odločno nastopiti ali pa bom izgubil oblast nad mojim domom. Toda čutil sem tudi, kako bo to težko in kakšne bitke bodo to morale biti.

Dolgo časa je šlo vse dobro. Sicer se ona ni niti najmanj zanimala za kmetijo in gospodinjstvo, toda bila je vesela in živahna, me dražila zaradi mojih grobih navad in vedenja, in je bila nasploh prijetna in prijazna. Toda to ni dolgo trajalo. Nasprotja so se kmalu pojavila. Ni ji bilo všeč preprosto in mimo življenje, ki sem ga imel. Navajena je bila potovanj, da vedno srečuje nove ljudi, da sliši aplavz pred odrom, da se počuti slavna in da ji dvorijo. Kaj jo je skrbelo za živinorejo in mlekarstvo, za svinje in kokoši, vse to ji je bilo nadležno! Postala je razdražljiva in občutljiva, in ni veliko manjkalo, da bi ji plačal milo za drago.

* * *

Nekega dne je prišla v mojo delovno sobo, se usedla meni naproti in rekla z njenim razorožujočim glasom:

- Veš John (ni se mogla pripraviti, da bi me imenovala Johan, ker je to zvenelo tako nizkotno), ta svet je tako lep. Iti moraš ven in pogledati okoli. Jaz bom tvoj vodnik, ker lahko najdem poti. To zadnje reče z navihanimi očmi.

Ugovarjal sem temu, da nimam niti časa niti sredstva za to, da bi sploh na kaj takega mislil; toda bilo je, kakor da me ne sliši. Samo približala se mi je, naslonila glavo na moja ramena in zašepetala:

- Odpotovala bova daleč proč od tu, na jug, kjer je sonce toplejše. Tu je to tako mrzlo, tvoja Laura zmrzuje. Odpotovala bova tja, kjer je nebo temno modro, kjer cvetijo pomaranče in kjer je narava polna življenja. Jaz sem že enkrat tja odpotovala, in hrepenim po vrnitvi tja nazaj. Sledi mi John, tam bova tako srečna.

- Ali resno misliš, da naj se odpovem mojemu najemu, mojemu edinemu zaslužku in se podam v takšno pustolovščino?

Vsaj za nekaj časa, potem se lahko vrneš k svojim konjem in volom.

- Za to nimam sredstev, to moraš razumeti.

Še kar naprej se je trudila in me zapeljevala z vsemi čudovitimi stvarmi, da bi uvidel in si drznil, da se mi ne bi bilo težko, izposoditi potrebne vsote z zastavo. Vendar, ko me ni mogla premakniti, me je imenovala za nespametnega in zamrmrala, da bo v tem primeru odpotovala sama. Šla je ven in zaloputnila vrata za seboj.

Sedaj, v naslednjih nekaj dneh je bila tiha in je bila celo prijaznejša kot poprej, kar me je utrdilo v prepričanju, da nekaj skrivaj namerava. Večkrat je potovala v mesto in je tam ostajala vedno dalj časa pod pretvezo, da je morala pri šivilji nekaj pomerjati. Nekega večera je ostala dlje kot navadno. Čakal sem z večerjo, toda ni se pojavila, jaz pa sem hodil po sobi sem in tja, prisluškujoč, če bo prišla. Polotil se me je nemir, ki je polagoma prerasel v strah. Kje naj bi bila? Ali se ji je kaj zgodilo? Šel sem v vežo in prisluhnil. V daljavi se je slišala kočija, ki se je približevala, toda moji upi so se razblinili, ker to ni bila ona. Napotil sem se v mesto, šel sem naprej in se ustavil, se premaknil in stal mimo, polagal uho na tla, da prisluškujem, toda zaman, - nič se ni slišalo, nihče ni prišel. Med temi mučnimi urami čakanja v tej svetli poletni noči, sem spoznal, da sem bil bolj navezan na to žensko, kot sem slutil.

Naslednje jutro sem se navsezgodaj odpeljal v mesto, da kaj o njej poizvem, toda nihče mi ni mogel dati neposredne informacije. V prenočišču, ki sva ga največkrat obiskala, je ni nihče videl, razen dan pred tem ob 4. uri. Kočijažu je dala bankovec, da si bo lahko kupil večerjo in mu naročila, da čaka na njo, čeprav bo pozna. Napil se je, ter obležal in zaspal, ko sem prišel tja. Pri šivilji tudi ni bila, ker je bila obleka gotova že pred enim tednom. Samo prodajalec v trgovini, kjer je običajno kupovala, je mislil, da jo je videl v družbi starejšega gospoda, s katerim sta se odpeljala na železniško postajo, toda nihče ni bil prepričan, da je to bila ona. Izginila je brez sledi.

Vrnil sem se domov, poln mračnih misli. Očitno je odpotovala z nekom drugim, toda kam? Kako naj jo izsledim? Kje naj jo iščem? Moja edina želja je bila,da bi jo lahko ponovno našel. Tako dober bi bil do nje, da bi naredil vse, da se bi počutila srečno, samo da pride nazaj! V meni je klicalo Laura! Laura! - toda nihče ni prišel.

Kmalu potem je prispelo pismo od Marije, v katerem mi je sporočila, da leži oče na smrtni postelji. Takoj sem odpotoval v mojo staro domačo vas, katero nisem več videl, odkar sem jo zapustil z 18. letnim življenjskim pogumom; to je bilo pred 15. leti. Oče je že umrl, ko sem prispel in Marija je bila potrta od nočnega čuvanja in od skrbi; toda vseeno je bilo njeno veselje, ko me je zopet videla, večje kot sem upal. Po moji poroki sem ji pisal samo nekaj pisem, njene vedno enake, ljubezni polne vrstice so večkrat dolgo ležale neodgovorjene in Laurin pobeg nisem omenil z nobeno besedo. Bilo je, kot da se sramujem, da je imela Marija prav v svoji slutnji, da mora takšen zakon spodleteti. Toda ona je sprejela moje priznanje brez očitkov in zmagoslavnim:

»Saj sem ti rekla«. Odprla mi je samo svoje srce in tja sem lahko položil vse moje skrbi s polnim zaupanjem. Bila je tako dobra, in me je tudi zelo dobro razumela; čutil sem, da v njej nimam samo sestre, temveč najbolj zvestega prijatelja.

Ko sem vse uredil in sem dal to malo kmetijo v zakup, sem se vrnil domov, in Marija je bila vesela, da se mi je lahko pridružila. Z njo se je priselil sončen sijaj v mojo hišo, in izgledalo je, kot da se bosta v moje življenje povrnila mir in harmonija.

Imeli sva pa v mestu strica po mamini strani, zakrknjenega samca, ki je bil zelo premožen trgovec z žitom. V začetku mi je bil zelo naklonjen. Preskrbel mi je zelo odlično kmetijo v najem, in mi je celo posodil, kar sem potreboval za nakup inventarja.

Toda Lauro ni mogel nikoli prenašati, in od tistega dne, ko je prišla v mojo hišo, ni več postavil noge na naš prag.

Večkrat sva ga obiskala, toda on je bil proti nama hladen in odbijajoč, in Lauri je bil od prve ure nesimpatičen, celo bala se ga je

Po drugi strani pa je bil proti Mariji prijazen in celo odnos med njim in menoj je bil boljši, odkar je Laura odšla, toda nikoli ni bil več takšen, kakršen je bil pred tem.

Poznali so ga kot delovnega moža močne volje in je v mestu užival visoko spoštovanje, kar se je zaradi sorodstva prenašalo tudi na mene. Toda odkar mi je stric odtegnil svojo roko, so mi tudi drugi obrnili hrbet, kar je resno vplivalo na mojo kreditno sposobnost. Na začetku sem se nekako prebijal, toda nekaj slabih letin je močno oslabilo mojo gospodarstvo.

Marija je medtem neutrudna delala; prevzela je živinsko kmetijo in mlekarno, kar je prineslo k preobratu na bolje, in istočasno je vodila najino majhno gospodinjstvo skrbno in varčno. Da, nikoli ne bi brez nje prestal ta težka leta. Živela sva težko in naporno življenje, toda bila sva srečna.

- Ali nisi nikdar pomislil na možnost, da bi Laura prišla nazaj in hotela uveljaviti svojo pravico? vpraša Marija nekega večera, ko sva sedela na verandi.

- To pač ne bo naredila, toda če bi bil to primer...

- Pa jo vendar ja ne boš sprejel, me je prekinila Marija.

- To bo odvisno od tega, kako se bo vrnila. Marija, moram ti povedati, da imam občutek, da ji dolgujem, da moram biti do nje tako dober kot je mogoče. To je bila prisilna preselitev, ko sem jo odtegnil odrskim lučem in ploskanju množice in jo pripeljal v moj preprost svet. - Najverjetneje tudi ni srečna tam, kjer se sedaj nahaja.

- Toda pomisli, kaj ti je naredila. Ti jo vendar nisi dolžen sprejeti nazaj, če se vrne? Skrbi me, če pomislim na to, kakšno novo trpljenje ti bo prinesla.

- Počakajva in bova videla, ji odgovorim.

* * *

Zvečer sva se pogosto sprehodila ob obali jezera, nedaleč od najinega doma. Ob takšni priliki sva zagledala slikarja, ki je svoje slikarsko stojalo postavil na pomolu in je bil zaposlen s slikanjem večernega jezerskega vzdušja, z velikimi borovci v ospredju. Ustavila sva se in ogledovala sliko in vprašam ga, če naju želi spremljati domov. On se je zahvalil in je postal naš gost, ne samo za tisti večer, temveč še za dolgo časa.

Nikoli prej še nisem spoznal tako simpatičnega mladega fanta. Bil je tako svež in bister hkrati, tako zelo dober. Marija, ki je bila drugače zelo sramežljiva v moški družbi, mu je od prve ure tako zaupala, kot da bi bil star znanec. In Axel - to je bilo njegovo ime - je bil v najini družbi zelo srečen in zadovoljen z najinim preprostim življenjskim načinom. V našo lepo okolico je prišel zato, da naredi študije za večjo sliko. Pripravila sva mu pomožen atelje v vrtnem paviljonu, in tam je delal s strast jo in ljubeznijo. Nenavadno je bilo, kako hitro je pridobil srca ljudi, celo našemu godrnjavemu stricu je ugajal in je ta kupil njegovo sliko. Axel je bil navdušen in naju je prosil, če lahko ostane, da nariše še eno sliko.

To je bilo najprijetnejše poletje, ki sem ga preživel v mojemu celemu življenju. Ure dneva je vsakdo posvetil svojemu delu, toda ko je prišel večer, smo skupaj sedeli pri hiši ali pa v ateljeju, če je bilo vreme slabo, in kaj zanimivega brali ali se pogovarjali, takrat sem bil resnično srečen. Včasih je prišel tudi stric in se pridružil našemu malemu krogu. Axel je zagotovo zgradil most med čemernim stricem in nama.

* * *

Toda ure veselja so bile kratke. V poznem poletju je nekega večera s pošto prispelo pismo, ki je naš mali krog zadelo kot strela z jasnega. Glasilo se je kratko in enostavno: »John! Jaz sem revna in bolna. Ne zavrni. Tvoja Laura.«

Mariji sem podal to pismo. Bila je mrtvaško bleda in ni rekla nič. Axel vpraša, če se je zgodila kakšna nesreča, in podučil sem ga o moji žalostni zgodovini.

- Ali verjameš, da želi priti semkaj? vpraša Marija.
- To je pričakovati. Zakaj bi drugače pisala?
- Toda saj je ti ne nameravaš sprejeti, kajne?

Nisem še prepričan, kaj naj naredim ali ne. Vem pa, da se mi smili.

- Uničila bo tvoje celo življenje. Prosim te, ne vzemi je nazaj.
- Ko nisem odgovoril, se obrne k Axelu in ga prosi, da me pregovori, da poslušam njen nasvet. Dolgo je sedel tiho in resno.

- Za zunanjega opazovalca je težko, on končno spregovori, svetovati v tako pomembnem in odločilnem primeru. Mislim pa, da naj John vpraša svoje dobro srce za nasvet. Če ga to opominja, da odpusti in pomaga, je bolje da ne deluje proti samemu sebi in njej, da pa naj sledi tistemu nasvetu, četudi se bo skalila ta harmonija v hiši.

Dva dni zatem je prišla telesno in duševno zlomljena. Bila je tako brez moči in uboga, da mi je bilo skoraj nemogoče pred njo zapreti vrata.

Nič drugega tudi ni pričakovala, temveč je ostala in se namestila v njeni stari sobi, kjer se je takoj zvalila v posteljo. Dala ni nobenega pojasnila. Ko sem jo vprašal, kako ji je šlo, mi je odgovorila samo z vzdihi in tožbami, da jo glava tako strašansko boli. Ni hotela nobenega zdravnika, ker je mislila, da bo pač minilo. In je šlo mimo; mislim, da njena bolezen ni bila nič drugega kot pretveza,da jo na začetku pustimo pri miru.

Medtem je že postala središče, okoli katerega so se vrtele vse misli in skrbi. Marija, ki se je tako prizadevala, da jo ne bi sprejeli, je bila sedaj njena ljubezni polna skrbnica. Tudi Axla, ki najprej zavzame proti njej drugačno stališče, vedno bolj in bolj zanima in ji je izkazal tako mnogo pozornosti, da je bilo ganljivo videti. Sam sem bil poln nasprotujočih občutkov, ki so mi pobirali vse moči. Občasno sem se počutil, kot da me k njej vleče celotna moč toplih občutkov. Nekaj je bilo v tistemu nenavadnem bitju, kar me je tako močno očaralo tako, da sem komaj bil pri sebi, če sem se predal tisti čarovniji. Čutil sem, da bi lahko postal njen suženj brez volje, če ne bi z vso močjo uveljavil mojo samostojnost; toda potem je prišla še bolj močnejša reakcija tako, da sem v naslednji uri do nje čutil resnično sovraštvo in sem bil nagnjen k temu, da jo pošljem proč. Bilo je nekaj strašno utrudljivega v tisti notranji bitki moje duše, medtem ko sem se trudil navzven nastopati mirno in prijazno.

Imela pa je čudovito zmožnost, da pridobi človeška srca, mogoče največkrat z določeno otroško nebogljenostjo, ki jo je tako dobro znala uporabiti, in ker je bila zelo odvisna od strežnikov, je hitro pridobila njihova srca, da so ubogali njen najmanjši migljaj. Toda ko je svojo oblast prepoznala, se ni obotavljala, da jo izrabi; ni dolgo trajalo, da je postala tiranska nam vsem. Ne morem opisati, kako sem trpel pod tem jarmom,katerega je nadela celi hiši. Jaz sem bil mogoče tisti, ki se je lahko najbolj osvobodil njenega vpliva; toda kakšen napor je to zahtevalo, o tem nočem govoriti. Toda nikoli se ji ni posrečilo pridobiti strica.

Ko je on zvedel, da se je vrnila, nas je nehal obiskovati in je bil do mene enako hladen kot prej. Samo Marija mu je ostala priljubljena.

Laura je imela nekaj ljubljencev, med drugim tistega kočijaža Larsa, ki jo je pred šestimi leti peljal v mesto, ko je zbežala. Bil je delaven konjar, toda nikoli ni mogel

ostati trezen. Enkrat sem ga odslovil, toda ko se je po enem letu vrnil, ves lačen in ubog, sem ga zopet obdržal. Pravkar je spet imel obdobje pitja in je napravil mnogo težav, tako da sem ga moral spet napoditi. On se je jokal in hlinil. Laura pa se je zanj potegnila, imela me je za trdo srčnega, kar nisem mogel doumeti, da je to enako, kot moža potopiti. Ker je bil to izbruh srčne dobrote, katero je samo redko kazala, sem ji ugodil in sem tega grešnika zopet vzel nazaj. Ganljivo je bilo videti, kako mi je bila za to hvaležna. To je bil pač ostanek dobrote pri tej čudni ženski, toda le-ta je pokopana pod tako veliko osornosti, da se ni mogla uveljaviti.

* * *

Bilo je pozno jeseni in Axel je moral na najino žalost odpotovati. Tako nama je prirasel k srcu, da smo se poslovili z resnično žalostjo.

Ko je odpotoval in sem nekega dne sedel pri Lauri, je rekla:

- Vesela sem, da je odšel.

- To je čudno, rečem. On je bil vendar tako prijazen s teboj, in ti si izgledala, da se zanimaš zanj.

- Da, toda držal me je ujeto kot v uroku. Včasih me ga je bilo skoraj strah - ne vem zakaj. Pravzaprav ga nisem marala. Marija bi tudi lahko zaradi mene odšla, njena pozornost mi že preseda.

- Ali te ni sram, odgovorim z ostrim glasom, da nekaj takega govoriš o njej, ki ti je neprestano kazala takšno veliko sočutje, čeprav si bila ti proti njej večkrat trmasta in muhasta. Ona je resnično predobra, da bi z njo tako ravnala, ne bo me presenetilo, če se bo tega naveličala.

- Če ji ne ugaja, lahko gre, kajne, je prišel Waden odgovor.

Tako se je tudi zgodilo. Marija je prišla enega dne globoko otožna k meni in rekla, da ne more to več dalje prenašati, ne tako zelo zaradi nje, temveč ne more več prenašati in gledati, kako trpimo Kmalu se je pre selila v mesto, kjer ji je stric pomagal pri odprtju trgovinice, ki jo je zaposlovala in ji je zadostovala za preživljanje.

Spet sem sedel sam s to skrivnostno sfingo, ki je tako globoko posegla v moje življenje, da se nisem mogel več od nje odtrgati. Kako rad bi jo pustil odpotovati in obdržal mojo sestro, toda nisem jo mogel odposlati proč, potem ko sem jo zopet vzel nazaj kot mojo ženo. Imela je zakonito pravico ostati, in o čem drugem ni bilo govora.

Kako je moje življenje zakrknilo! Moj ustvarjalni genij je odšel, in denarne težave so se zopet kopičile. Časi so bili slabi, mlekarjenje je prinašalo izgubo in žetve so spodletele. Hlapci in služkinje so neradi in težko ubogali. Vse je šlo z orjaškimi koraki navzdol. Včasih sem bil tako na smrt izmučen, da sem se počutil, da vsemu temu

naredim konec s kroglo v prsi. Potem sem šel k Mariji in mi je dala tolažbo in moč, da zdržim. Šlo bo bolje, je menila, potrpežljivost - potrpežljivost in zaupanje, to potrebujeva, in to bova tudi prejela, če bova verovala, da našo usodo vodi višja sila. Od nje sem šel ponovno ohrabren mojim bitkam naproti.

Tako se je iz leta v leto vleklo bivanje brez veselja in kakor sem verjel - brez smisla. Laura je postajala vedno bolj živčna in občutljiva, namreč naproti meni. Služabniki so vedeli, kako vzdrževati njeno dobro voljo, čeprav je nenehno preizkušala njihovo potrpežljivost. Vodila sva zelo ločeno življenje. Vedel sem, da me imajo vsi za žalostno bitje, ker nisem svoje žene zaradi njenega pobega zaslišal in jo potem poslal proč, toda nihče mi to ni rekel v obraz. Včasih sem poskušal od nje zvedeti, kaj se je zgodilo, toda to se je običajno končalo brez uspeha z malim nastopom, kakor da je dobila napad težkega glavobola in je postala še bolj zaprta in razdražljiva. Čarobna moč, ki jo je prej imela nad menoj, je izginila. Postala je nadležna sama sebi in drugim.

Svoje sobe skoraj nikoli ni zapustila. Tam je sedela kot ujetnik in se pustila streči. Toda tisto posedajoče življenje je spodkopalo njeno zdravje. Rak je razjedal njeno življenje in jo je nazadnje vrgel v bolniško posteljo, iz katere ni nikoli več vstala. Toda šlo je počasi, celo leto, najdaljše, kar sem jih doživel, je ležala v postelji, preden je prišlo odrešenje. Moja vsakdanja molitev k Bogu je bila, da naj ji omehča srce in jo naredi ponižno, preden jo vzame k sebi. To je bilo že neke vrste uslišanje molitve, da je morala tako dolgo ležati, toda prejel bom še boljše.

Ko so jo bolečine zagrabile, me je prosila, da pridem in sedim pri njeni postelji in držim njeno roko; »To blaži «, je rekla. Ob takšni priliki me je ljubkovalno gladila po roki in rekla s tihim glasom: »Zaradi mene si veliko trpel, John«. Toda potem ni sledilo nobeno nadaljevanje. Ni bila še sama s seboj na čistem.

Ko sem videl, da se je približeval njen konec in je tu ležala v mukah, ki niso izvirale samo iz telesne bolečine, jo vprašam, če bi mi hotela odkriti srce.

- To je tako težko. Hotela bi s teboj govoriti, toda ne; morem.

- Odkrito govori, sem rekel. Karkoli mi imaš za povedati, ne boš od mene slišala nobene očitajoče besede, to ti obljubim.

- Ali ne razumeš - ko si mi popeljal proč mojih sijajnih uspehov in me pripeljal semkaj, kjer se sploh nisem počutila kot doma, je bilo, kot da sem bila odtrgana s koreninami. Čutila sem, da bom usahnila, če ne bom spet pridobila tiste sijajne uspehe, ki sem jih tako zelo potrebovala. Tukaj je bilo to tako zatohlo, tako tesno, tako neznosno dolgočasno. Ti si bil vedno dober do mene, toda midva sva bila tako različna. Bilo je neumno od mene, da sem se dala ujeti v tvoje mreže, kajti ko sem se počutila

zvezano, se je v meni vse uprlo. Trgala sem se na mojih verigah, kričala sem po prostosti. Ti s tvojim mirnim značajem ne razumeš kaj takega, toda jaz imam nekaj divjega v mojih žilah, ne morem stati na enem mestu v verigah, vsaj nisem to mogla takrat, ko je moja kri še vroče vrela. Zato sem raztrgala moje verige in sem ušla daleč proč v tujo deželo.

Ni bilo težko urediti praktično stran stvari. Morala sem samo pomahati z roko, pa mi je vedno nekdo ležal pri nogah in mi ponujal svoje zlato. Prodajala sem se, kaj me je to skrbelo, dokler so ti valovi življenja šli do neba in me je v obraz udarjala ta solna pena. Ljubila sem življenje z vsemi njegovimi radostmi in bolečinami, in - verjemi mi - izkusila sem oba dela. Hitela sem dalje po nezaščitenih poteh, dokler se nisem nekega dne z glavo zaletela v prepreko, ki je nisem mogla razbiti. Tam sem ležala uničena, krvaveča iz mnogih ran. Bila sem globoko nesrečna.

Takrat se je v meni pojavila divja želja po tebi. Lahko rečem, da sem z velikimi zamahi hitela k domačiji, katero sem zapustila po kolenih, toda kako naj upam prestopiti njen prag? Razumi me, ko ti pravim, da je bilo zame to neznansko ponižanje, priti semkaj, in tudi razumi, da bi preseglo moje moči prositi tebe odpuščanja ali podati izpoved moje krivde. Stalo me je leta nezaslišanega boja in trpljenja, da se lahko v tej uri prisilim, da končno lahko s teboj spregovorimo Hrabro sem se bojevala, čeprav je izgledalo, da sem trda in hladna. Hrepenela sem, da se vržem v tvoje naročje, čeprav sem tebe samo mučila z mojo razdražljivostjo.

Toda nekaj moraš vedeti John, - nikomur nisem podarila mojega srca. Mogoče ker ni imelo nič za dati, ali pa - tu je znižala njen glas v šepet - je mogoče ostalo tu - pri tebi. Kakor se to čudno sliši, mi je tvoja slika sledila kamorkoli sem odšla; stala je kot vzor pred menoj, ki mi še ni pripadal, toda da to pridobim, sem se morala potruditi.

Sedaj je konec blizu. Ta krater je izgorel, on je bruhal pepel, edino pepel v vse smeri okoli sebe do konca. Ubogi John! Mnogo trpljenja sem ti prinesla. Ali mi lahko oprostiš?

- Laura, razumem te bolj kot nikoli prej, in sedaj razumem tudi, kakšno napako sem naredil, ko sem te zaprosil, da boš moja. Vodila me je samo sebična misel, tebe posedovati, ne da bi mi bilo jasno, ali bom izpolnil tvoje želje, ali bom znal biti tisti, ki se ti prilega. V tem sem proti tebi grešil.

- Dolgo je ležala z mojo roko v njeni in me je še enkrat pogledala s tem čarobnim pogledom, ki me je nekoč tako očaral in ki me je sedaj še zadnjikrat osvetlil. Sedaj je bila ganljivo dobra, in čutil sem, kako so mi tiste kratke urice zadostovale za nadomestilo vseh skrbi in trpljenja mnogih let.

Prosila me je, naj grem po Marijo, toda ko je moja sestra prišla, so bile njene moči že

tako porabljene, da ni bila več zmožna govoriti. Samo vzela je njeno roko in potem je njena življenjska svetloba ugasnila.

* * *

Pri mojem življenju, kar mi ga je še ostalo, se lahko na kratko zadržim. Sam sem si izbral, da poravnam krivdo, ki sem si jo med predhodnim zemeljskim življenjem sam naložil in moja želja je bila v bistvu izpolnjena; toda ker nisem imel nobene zavesti o preteklosti, je bilo večkrat, kakor da me usoda pritiska k tlom brez vzroka.
Nisem mogel nič več odplačevati moj kredit, bil sem uničen in sem moral zapustiti vse, kar sem posedoval. V začetku sem dobil pribežališče pri Mariji, in sem ji pomagal v njeni prodajalni, toda ker sem videl, kako težko shaja, sem šel nazaj v mojo pokrajino, kjer sem dobil malo zemlje v zakup, ki mi je dala potrebno preskrbo za življenje.
Sonce je nazadnje posijalo na moja preostala leta. Najin stric je umrl, in ker sva bila z Marijo njegova edina dediča, sva bila zelo hitro prestavljena v popolnoma druge in boljše okoliščine. Ni se nama bilo več potrebno dalje mučiti, kupila sva si manjšo kmetijo, se skupaj tja vselila in živela brezskrbno življenje.
Axel, ki je postal slaven umetnik in je dolgo živel v tujini, se je vrnil in je pohitel, da bi naju poiskal. Večkrat je Mariji in meni pisal in izrazil njegovo hrepenenje, da bi se srečali. Tako je sedaj prišel in je bil kot v prejšnjih časih naš gost v sončnih poletnih dneh. Bilo je veselo spet biti skupaj in gledati nazaj na vse, kar smo doživeli.
Toda veselje nima nobenega prostora na zemlji. V jeseni sem si nakopal pljučno vnetje, ki se je resno obrnilo. Marija je sedela ob moji strani in hladila moja vročična senca. Čutil sem, da se približuje moj konec in sem se ji zahvalil za vse, kar je storila zame. Zadnje, kar sem se v umiranju zavedal, je bil njen zvesti pogled.

4. Poglavje

Nihče, ki tava tukaj spodaj z zavezanimi očmi, brez kakršnegakoli spoznanja o onstranskem svetu, o poletni deželi z vsem njenim veličastjem in veseljem, ne more razumeti, kaj pomeni doživeti in dokončati težaško zemeljsko življenje polno izzivov in potem zakorakati v drug svet z občutkom, da si napravil majhen korak k svojemu napredovanju.
Zbudil sem se in se ozrl naokrog. Kje sem? Kam me je poneslo? Ležal sem zunaj na trati. Okoli sebe sem videl samo rože in visoko travo. Ptice so prepevale, rože so dehtele in nežen vetrič mi je ljubkovalno božal lase. Dihanje je postalo tako lahko,

toda bil sem zelo izmučen, torej sem zaprl oči in se pogreznil v lahek dremež.
Kako dolgo sem ležal v tistem ugodnem dremežu, ne vem. Imel sem občutek, da sem okreval po dolgi in težki bolezni in da bom kmalu spet prišel k moči, če samo mimo ležim. Tako je bilo lepo odpreti oči in videti okoli sebe čudovito pokrajino, in jih potem spet zapreti in občutiti ta ugoden dremež v vseh mojih udih. Najbrž sem sanjal, toda vseeno sem mislil, da sem buden, toda resnično buden pa vendar nisem mogel biti, ker nisem več ležal na bolniški postelji, kjer sem se boril z vročino. Tako sem se bal, da bo izginila vsa tista čarovnija, da nisem premaknil nobenega uda.
Takrat sem začutil toplo roko, ki me je pogladila po čelu. Obrnil sem glavo in zagledal svetlo podobo, ki je klečala za menoj v travi. Tako prijazno se mi je smehljala.
- Kako se sedaj počutiš? je vprašala.
- Odlično, odgovorim, samo malo sem utrujen. Toda kdo si ti?
- Ali nič več ne poznaš Akaba?
- Akab...Akab? Kakšni čudoviti spomini so pridrli napovršje, ko sem slišal to ime.
- Akab, ali si to res ti, moj stari učitelj in prijatelj? Toda kako sem prišel semkaj?
- Po tebe sem šel na zemljo, kjer si zapustil svoje mrtvo telo, in te položil tu v travo, da bi lahko nekaj časa počival. Tako trdno si spal, medtem ko sem tu sedel in te pazil.
- Mrtev sem, praviš?
- Ja, tako imenujejo to tisti na zemlji, toda pravzaprav si bolj živ kot nikoli poprej. Ali ne čutiš, kako novo življenje teče po tvojih žilah?
- Da, to je zelo prijetno, počutim se tako sveže.
- Ja, vse ti gre dobro in še bolje ti bo, ko boš dovolj močan, da mi boš sledil. Kasneje pridem po tebe, toda najprej te pustim za krajši čas v varstvu stare znanke, ki je prosila, da ti zaželi dobrodošlico. Stanuje tu čisto v bližini. Glej, že prihaja. Nasvidenje, kmalu se spet vidiva.
Pomahal sem v slovo in sem se začudeno ozrl naokrog po tisti, ki mi naj bi pomagala. Proti meni je prihajalo čudovito bitje z lahkimi, brezglasnimi koraki. Kako je bila lepa! Temne, sanjave oči, črni lasje, ki so se v kodrih zvijali navzdol do vratu, od sonca obarvana polt. Izgledala je tako prijazno. Kje sem že videl tisti obraz, izgledal je tako znano.
- Dobrodošel, John! je rekla, ko se je ob meni spustila na kolena v travo. Izgledaš tako presenečen. Ali me ne poznaš več?
- Si to resnično ti, Laura? Kako lepa si postala!
- Da, vsi se radi malo polepšamo, ko pridemo semkaj v poletno pokrajino, je rekla z navihanim nasmehom. In tebi se imam za zahvaliti, da sem prišla semkaj. Zato sem tudi prosila Akaba, če te lahko odpeljem v moj tukajšnji dom. Če se nasloniš na mene,

mislim da mi boš lahko sledil po tej kratki poti čez travnik .
Skupaj sva šla k njenemu domovanju, kjer mi je pripravila mikavno sobico. Tam sem se lahko odpočil, tam sem okreval po tem zemeljskem življenju, ki mi je bilo v tolikšno težko breme. Moje največje veselje je bila ta nenavadna sprememba, ki se je zgodila Lauri. Bila je tako prijazna in nežna do mene, vse je storila za moje ugodje in veselje.

* * *

Nekoč, ko sva tam sedela in kramljala kot dva stara prijatelja o najinih spominih, je rekla:
- Sedaj lahko vidiš vse iz najinega zadnjega zemeljskega življenja z vsemi njegovimi skrbmi in preizkušnjami, toda ali lahko pogledaš tudi bolj nazaj v obdobje, ko si bil ti Wolfgang in jaz Gertrud?
- Wolfgang...Gertrud? Kakšne čudne osebe hitijo mimo mojega notranjega očesa. Gertrud! To so hudobni spomini, ki jih prebujaš. Sva bila to midva, ti in jaz?
- Da, poglej si jih od blizu, in jih boš prepoznal.
Pred mene postavi nekakšno ogledalo ali nekaj podobnega in z dlanjo pogladi po tisti površini. Kot v kino dvorani so izstopile premične slike najinega predzadnjega zemeljskega življenja.
- Ne, preženi te zoprne slike, sem prosil. Zakaj prebujaš te boleče spomine sedaj, ko se vendar imam tako dobro?
- Da te naredim hvaležnega za spremembo, ki sva jo oba doživela, je rekla, ne spominjam te na pretekle čase zato, da bi te skrbelo. Sedela sem tu, medtem ko sem čakala na tebe in brala v slikovni pisavi, kar mi je Akab naklonil, o najinem skupnem življenju na zemlji. O zadnjem, kakor tudi o tistih pred njim in hrepenela sem po času, ko ti jih bom lahko pokazala in jih skupaj s teboj razvozlala. Tu imam drugo. ogledalo, ki prikazuje slike iz življenja, ki leži celo še bolj v preteklosti.
Na enak način ga pogladi in enake slike, ki sem jih že nekoč videl, ko sem sedel v gorski votlini in oprezal za Gertrud, so se pojavile v toplih barvah življenja.
- Ali ne moreš razumeti, kako me to boli, ko vse to vidim? Priznati moram, da sem bil jaz tisti vitez, toda zakaj me spet na vse to spominjaš?
- Te slike sem izbrala, da se bova lahko iz tega nekaj naučila. Tako rada bi s teboj videla postaje, ki sva jih skupaj prešla.
- Mogoče imaš prav. Rad bi torej slišal, kaj misliš o najinih čudnih usodah.
- Torej, je začela, ti si me nekoč ugrabil iz kroga, kateremu sem pripadala, ko sem bila preprost otrok narave. Vzel si me seboj, na pol proti moji volji in si me odpeljal v tvoj trden grad. Kaj sem vedela o tem, kakšna usoda me čaka, ko mi je postaven

vitez Luigi podaril njegov nakit in me zvabil, da sem se zavihtela v sedlo njegovega konja. Dogodivščina me je mikala, toda ni dolgo trajalo, da se je v mojih prsih prebudilo kljubovanje. Bila sem otrok svobodnega naroda, ki ni priznaval nobenega gospodarja. Svoboda je bila tisti življenjski zrak, ki sem ga morala vdihavati, odkar me je mati dojila na prsih. Svoboda mi je bila dragocenejša kot življenje. Ko sem videla, kako se vsi moji koraki nadzorujejo, kako sem bila v resnici ujetnica v tistem gradu, o katerem sem sanjala, da ga posedujem in mu vladam, takrat je bilo rojeno sovraštvo v prsih uboge Zenije. Da, mislim, da je bila bolj izguba prostosti kot ponižanje, kateremu sem bila izpostavljena, ko so druge žene zavzele moje mesto, tisto, kar je povzročilo tako veliko grenkobe v mojih mislih in kar me je stalo toliko trpljenja, da jih zatrem. Sedaj je to prešlo, in mimo lahko tu sedim in gledam nazaj v preteklost in z veseljem pozdravim prijatelje, kakršen si ti, v moji hiši. Naučila sem se te spoštovati kot mojega najboljšega prijatelja.
- Hvala za te besede. Toda ne ustavi tvojega pripovedovanja. Kako si ušla?
- Podkupila sem stražo na dvižnem mostu z nekaj vrči vina in potem sem odšla v širni svet z nekaj zlatniki v mojem žepu in z majhnim otrokom v rokah, v sivem mokrem jesenskem jutru, preden se je kdo v gradu prebudil. Bila sem revna in morala sem se preživljati kot beračica. Kaj mi je to bilo mar! Bila sem svobodna in imela sem mojega majhnega dečka, mojega Angela, katerega sem strastno ljubila.
Nisem se upala vrniti k mojim ljudem, temveč sem se kmalu pridružila drugi ciganski skupini in sem od tedaj živela nestanovitno življenje s tistimi otroci divjine. Plesala sem, da sem služila kruh za mene in mojega otroka, in ko nisem več mogla plesati, sem vedeževala iz kart, kar je bilo bolje plačano.
Čeprav sem dobivala mnoge ponudbe, se nisem hotela poročiti.
Prosta vseh vezi, to je bilo moje geslo. V meni je istočasno raslo globoko sovraštvo proti vsem moškim. Moje celotno notranje bitje se je vzburilo, če sem pomislila na to, kako prezirajo ženske in jih brca jo z nogami. To sem sama občutila, in še v mojih dneh starosti, sem se tresla od jeze, če sem na to pomislila.
- In vse to je bila moja krivda, grozno je, koliko imam na vesti, sem jo prekinil.
- Ljubi prijatelj! Misliš, da ti vse to pripovedujem zato, da ti očitam? Ne, moje misli so proste vsakega najmanjšega občutka maščevanja; še več, tebi sem dolžna zahvalo za to, kar si pred kratkim storil zame, in potegnila bom tiste slike ven, da ti vse to razjasnim.
- Nadaljuj. Ti je bil tvoj - najin sin - v veselje?
- Dokler je bil otrok, je bil velika tolažba mojega življenja in zaklad mojega srca. Bil je sončna svetloba na mojih trnatih poteh. Vse moje misli so se vrtele okoli tega, kako bo

nekoč lep in srečen. Toda bil je nezakonski otrok razkošja viteških dvoran in cunj ciganskih šotorov, ni pripadal ne temu ali onemu, še več vleklo ga je k obema in zato je postal sanjač. Nekoč je dobil svinčnik, in njegovo največje veselje je bilo, da je dobil kos papirja in risal, v globokem zamaknjenju, vejice drevesa ali rožo.

Nobenemu od naju ni bil podoben. Njegovi udi so bili nežni, njegovi lasje so bili modri, njegova koža bela.

Bil je moj ponos in veselje, toda istočasno tudi moj nenehen strah, da ne bo večno ostal pri meni. Nekega dne je tudi izginil, odletel je, ne da bi mi rekel nasvidenje. Bil je star približno 18 let. Moj ubogi Angelo!

Dobro je vedel, da bi mu prej zarila bodalo v prsi, kakor da bi ga spustila od sebe.

- In kako si prenesla to izgubo?

- Z menoj je bilo konec. Ko sem zaman obredla daljše razdalje okoli našega tabora klicoč njegovo ime v gozdno goščavo, dokler mi ni odpovedal glas, se je nova grenkoba pridružila stari. Zaprla sem se, postala redkobesedna in težavna, in moji ljudje so me imeli za blazno. Pustila sem jih v tistem prepričanju, toda imela sem svoj popoln razum. Vse moje misli so se vrtele okoli maščevanja. Maščevanje tistemu, ki me je izdal, maščevanje tistemu, ki me je zapustil, maščevanje vsem moškim, ker so bili korenina vsega zla v svetu.

Da, takšna sem bila takrat in takšna sem šla na drugi svet, kjer sem živela skrajno bedno življenje, ki se je takrat dozdevalo, kakor da ga ne bo nikoli konec. Dobro se ga še spominjam; temu času lahko rečem siv hladen sončni zaton, brez žarka sončne svetlobe. Vedno so bile moje misli zatopljene v sovraštvo in žejo po maščevanju proti obema moškima, ki sta uničila moje življenje.

Končno je prišel k meni dober duh. Podučil me je in me negoval in raztopil led okoli mojega srca, in z njegovim posredovanjem sem kmalu dobila svetlejši dom. Postala sem sorazmerno srečna, kajti uspela sem pozabiti, da, nekajkrat sem celo mislila, da lahko tudi odpustim. To je bil tisti, ki te je vodil semkaj, ta zvesti dobro srčni Akab, ki mi je takrat pomagal, kakor je to od tedaj tudi večkrat storil. Vključil me je v dobro šolo, kjer sem se veliko učila o stvareh, o katerih poprej nisem vedela ničesar.

Šele sedaj sem spoznala, kako sem bila nerazvita, in delala sem brez počitka, da pridobim znanje in utrdim mojo duhovno moč.

- Ali si srečala svojega sina med tistim časom?

- Ne, niti njega niti tebe. Vidva sta bila oba ne vem kje. To je pač moral biti namen tega, da poskusim vsaj nekaj pozabiti.

- Ali ga tudi kasneje nisi srečala?

- Seveda, potrpi še nekoliko, kmalu pridem k tiste mu delu mojega življenja.

- Nadaljuj, prosim. Tvoje besede me tako prevzamejo, da sem zelo napet. Ali je dolgo trajalo, da si se spet vrnila na zemljo?
- Ne vem sicer točno kako dolgo, toda po zemeljskem računanju časa je trajalo nekaj stoletij. Končno me je zajelo domotožje po zemlji, in vrnila sem se z najlepšimi nameni, da postanem dobra in mirna.
- Na žalost! Kaj so nameni! Baloni, ki prevečkrat počijo pri prvemu dotiku z resničnostjo. Ti nameni bi se morali učvrstiti v ognju preizkušnje, samo potem - prerastejo v značaj in postanejo eno z našim bitjem.
- Ali se sploh kaj spominjaš iz tvojega zadnjega zemeljskega življenja?
- Takrat sem bila Gertrud. Bila sem rojena v dobrih materialnih okoliščinah. Postala sem razvajen otročaj, ker sem bila edini otrok bogatega in vplivnega župana, ki je bil navajen, da se mu izpolni najmanjša želja. Uboga jaz - nisem prav dobro prestala težke naloge biti bogat. Prikrit spomin na vse, kar sem morala pogrešati v prejšnjem življenju, me je sedaj, ko sem lahko uživala v obilju denarja, tako obsedel, da sem strastno začela oboževati zlato. Ali pa je tisto hudobno zasejano seme ležalo kje drugje v globini mojega bitja in je hotelo rasti, da bi potem kasneje pokazalo svojo ničvrednost. To ne vem; vem pa samo, da sem lahko moj pohlep zadovoljila, in to me je povleklo v pogubo. Iskala sem nekoga, ki bi lahko moje imetje še pomnožil, in sem našla tebe, bogatega dediča, ki si bil tako mehak, da sem te takoj lahko ovila okoli prsta. Ena stvar pa me je jezila, imela sem brata, ki si bo delil z menoj dediščino. Zaradi tega mi je bil trn v peti; toda po drugi strani pa sem ga, dokler je bil otrok, negovala s skoraj materinsko nežnostjo. Ali je bilo to zato, ker sem bila toliko starejša in sem prevzela njegovo oskrbo, ko je mama umrla pri njegovemu rojstvu; ali so bili to prikriti spomini duše, ki so se nezavedno uveljavili, ker je bil Karel Georg, to sedaj vem, noben drug kot moj Angelo iz ciganskega časa. On je prišel k meni, da bi mi bil v pomoč in podporo, toda kako sem mu poplačala njegovo ljubezen!
- Je bil Karel Georg naš sin? Kako čudno! Začenjam razumevati.
- Kaj misliš s tem?
- Zato me je tako privlačil, toda tudi zato sem do njega vedno gojil občutek odgovornosti, ne samo zaradi mojega občutka krivde za zločin proti njemu, ko sem ga poslal k njegovemu uničenju, temveč zaradi občutka globlje vrste? Ali veš, kam je potem odšel?
- Počakaj, kmalu ga bova spet srečala. Najino skupno življenje, ko sem obvladovana s tako mnogimi slabimi poželenji, tudi tebe zvlekla v pogubo, oba predobro poznava. Tako sem si potem pripravila grenak napitek, ki sem ga potem morala izprazniti do konca.

Dobro veš, kako sem na koncu padla tako nizko, da sem vzela življenje mojega očeta in ukradla njegov denar, da sem se potem lahko razdivjala v razuzdani prostosti.
Nekaj časa sem bila slavljena lepotica v tujih deželah, vdova velikega in spoštovanega trgovca - to je bil naziv pod katerim sem nastopala.
Toda pot je šla navzdol, padec za padcem. Ti sam si videl v kakšno bedo sem padla, ko si prišel po mene.
- Da, uboga Gertrud, saj to je strašno, kaj si morala pretrpeti.
- To ni bilo nič v primerjavi s tem, kar sem morala pretrpeti v tesni jami hriba, sama s seboj. Vendar so bile tiste peklenske muke potrebne, da so uklonile tako svojeglavo mišljenje, kakršno je bilo moje.
- Toda potem si bila tukaj tako dobra in ponižna.
- Misliš na to, kako sem mogla spet pasti v naslednje življenje. Da, potem se lahko sprašuješ. To je tudi meni uganka, toda to tako pač mora biti, da nameni niso sami preprosto verodostojni. Biti morajo preizkušeni v materialnem svetu, kjer so spomini na vse preteklo izbrisani, kjer moraš ponovno začeti od začetka, kjer hudobna nagnjenja, če obstajajo, najdejo rodovitno prst, kjer tudi zrastejo z namenom, da se jih zagrabi in iztrga s korenino vred.
Na ta način se pripravlja dobra hranljiva prst pod vplivom, ki prihaja od zgoraj.
Tudi tokrat sem šla na zemljo z najboljšimi nameni; kako sem se jih držala, najbolje veš sam. Poželenje po prostosti in dogodivščinah mi je še vedno plapolalo po žilah, da enostavno nisem mogla tako preprosto postati mimo in domače bitje, ki se prilegla skromnemu. kmetu na mali kmetiji. To tako imenovano umetniško življenje s potujočo gledališko skupino je bilo bolj po mojemu okusu. V sebi je imelo nekaj tistega ciganskega življenja z njegovimi bleščečimi cunjami, in v meni je bilo še tako globoko zakoreninjeno, da sem se tam počutila kot doma. Zato sem odbila tvojo prvo snubitev, toda ko si ponovno prišel in sem v tebi videla jamstvo tvoje velike ljubezni, ki bi me lahko vodila k drugim dogodivščinam, takrat sem ti sledila.
Mislim tudi, da je bil namen mogočne sile, naju pripeljati skupaj in nama dati priložnost, da si obojestransko pomagava izviti iz mreže slabih vplivov, v katero sva se ujela z najinimi prejšnjimi dejanji. Vendar ko sem bila Gertrud, sem mislila, da bi bilo bolje, če se ne bi navezala drug na drugega. Takrat sva izvajala samo hudobijo, jaz z mojo vladoželjnostjo, ti s tvojo slabostjo, in oba z najino slo po dobičku. Nisva bila še dovolj zrela, da razrešiva to težko nalogo, ki nama je bila določena. Višje sile bi morale odrediti, da poročiš Gerdo, in da sem jaz znotraj obsega tvojega vpliva. Kako drugačne bi bile stvari. Samo pomisli, kakšno ženo bi v njej imel, kako bi ob njej

rasel. Toda zgodilo se je, kar se je. Oba sva pridobila izkušnjo, ki naju je drago stala.
Drugače je bilo v najinem zadnjem zemeljskem življenju. Tu sva bila nekoliko bolj opremljena za razrešitev nasprotij, kar naju je povezalo, in zahvaljujoč tvojemu potrpljenju in tvojemu dobremu srcu, je bilo to na koncu tudi razrešeno.
- Zakaj misliš, da so »višje sile« tokrat najino združitev bolj želele kot prej?
- Temu botruje popolnoma drug vzrok, ker je tista, katera te pravzaprav najbolje dopolnjuje, bila rojena kot tvoja sestra.
- Je bila Marija?
- Da, Marija je bila Gerda, tvoj dobri angel, ki ti je vedno znova sledil.
- Čudno, kako se stekajo niti usode.
- Da, to lahko spet rečeš. Zdi se, da obstaja zakon, da se tisti, ki imajo drug z drugim nekaj za opraviti,prej ali slej skupaj povedejo navzdol na fizični nivo. Midva tudi nisva bila edina stara znanca, ki si jih nazadnje srečal. Spraševal si za Karel Georga, poznal si ga kot Axla, najverjetneje zato, da tvojemu življenju prinese nekaj svetlobe. Celo proti meni je izkazoval prijaznost, ki jo resnično nisem zaslužila, je pa doprinesla k temu, da omehča moje srce in upogne mojo trmo. On je tako dober, in nekoč bom naletela na priliko, da mu poplačam vso dobroto, ki mi jo je naklonil, in da dam duška nežnosti, ki še vedno zanj leži skrita v mojem srcu.
Toda tisti, ki mi komaj lahko odpusti, je moj oče, katerega sem pokradla in umorila. Tudi on ni bil daleč oddaljen od naju med zadnjim zemeljskim življenjem. On je bil tvoj stric.
- Resnično! To je prišlo nadme kot slutnja. Da, on je imel veliko lastnosti trdega in skopuškega bitja starega župana. Edina, kateri je kazal nekaj vdanosti, je bila Marija, ter Axel, njegov sin iz prejšnjih časov. Vendar tebe ni mogel prenašati. - Si ga že srečala, odkar je prišel semkaj?
- Šla sem mu nasproti in sem storila kar sem mogla, da se z njim spravim, toda prepoznal me je in je bil še vedno zelo oster z menoj. Vendar prišel bo najin čas,da poravnava, kar leži med nama. Ko bo Marija poklicana domov, upam da bom najprej pridobila njeno srce. Bila mi je nenaklonjena, kar ji ne morem zameriti, toda ima pa zlato srce in se bo najbrž dalo z njo pomiriti. Potem sem mislila, da bi skupaj lahko pomagali stricu. On pač še nima tako dobrega srca.
- To so zelo zanimive podrobnosti, ki si jih razvila pred menoj. Kar me pri tem najbolj preseneča, je strelska natančnost, s katero »višja sila«, kakor jo imenuješ - jaz bi jo imenoval Bog - vodi vso našo usodo, tako da imamo priložnost, ne samo, da razvijemo sami sebe, temveč da spremenimo tudi v dobro, kar smo drugim zakrivili in s tem tudi doprinesemo k njihovemu razvoju. Ali mi imaš še kaj povedati o tej

preteklosti?
- Samo, da sva v najinem zadnjem življenju naletela na starega vernika, našega jezdeca Larsa. On je pripadal moštvu, ki se je potopilo z Wotanom. Moral je to biti nezaveden občutek krivde, ki me je priganjal da sem se potegnila zanj, ko je tvoja potrpežljivost bila pri koncu. In ni ti potrebno nič obžalovati, da si izpolnil mojo željo. Nazadnje je postal v redu človek in se ima tukaj sorazmerno dobro. Tako res dobimo priložnost, da zopet vse poravnamo, kar smo zakrivili tistim, ki smo jih oškodovali. Torej mi samo še preostane, da zaključim s tem, s čimer sem začela, namreč da se ti zahvalim, ker si me sprejel, ko sem prišla k tebi vsa razsuta in nesrečna. Če bi takrat pred menoj zaprl vrata, kar bi sicer bilo čisto upravičeno, in kar so tudi mnogi zahtevali, bi svoje življenje zaključila s polnim srcem sovraštva in raztrganim duhom in bi končala v temi, ki bi lahko bila še bistveno slabša, kot je bila usoda Gertrude. Toda ti nisi pognal ranjenke, temveč si njene rane obvezal. Medtem ko sem v moji notranjosti vodila silne bitke z mojim osebnim ponosom, sem bila navzven odbijajoča in hladna.
Toda vedno si bil dober in potrpežljiv, in sčasoma se je led okoli mojega srca stopil, tako da sem premagala samo sebe, se ti zahvalila in te prosila odpuščanja, preden sem zapustila življenje. Zato je bil moj vstop v naš svet radost, ki je ne morem opisati. Veliko moram še preiti, to vem, toda našla sem mir s seboj, in to je dober temelj, na katerem se lahko gradi. Ali sedaj razumeš, kako pomembno je to bilo zame?
Zgrabi obe moji dlani in jih toplo stiska, medtem ko so se njene lepe oči napolnile z solzami.
Tudi ti si mi bila v veliko pomoč, sem rekel. Le kaj bi nastalo iz mojega slabega in mehkega značaja, če bi šlo vse lahko. Ne, preizkušnje in borbe so te, ki okrepčajo našo voljo in utrdijo naš značaj. Zahvaljujem se ti za vse in ne nazadnje tudi za tiste nepozabne ure sprave s preteklostjo.
Da, torej sva se preko trpljenja osvobodila teh okovov, s katerimi so naju najine strasti očarale, in kot plačilo za to se spet srečava kot zvesta prijatelja.
Ponovno mi je stisnila dlan s srčno toplino, ki je ne bom nikoli pozabil.
Po kratki tišini je dejala z nežnim nasmehom:
- Sedaj sva skupaj šla skozi preteklost. Ali nisi nič radoveden, kaj leži v prihodnosti?
- Ali veš tudi kaj o tem?
- Ne morem trditi, da o njej nekaj vem, toda hotela sem ti samo povedati, da sem Akaba zaprosila za uslugo, če je to sploh možno.
- In ta je?
- Da naslednjič, ko spet odpotujem v materialni svet, postanem tvoja mati.

* * *

Tu zaključujem moje pripovedovanje s hvaležnostjo otroka svojemu Očetu za Njegovo ljubezni polno, nikoli dokončano vodstvo skozi puščave pomot, navzgor k našemu svetlobnemu, čudovitemu domu.